

Felvételünk a IV. sz. bányáüzem munkásgyűlésén készült, melyen bányászaink csatlakoztak a kongresszusi munkaversenyhez, célul tűzve a vállalati tervmutatók túlteljesítését.

Napirenden:

A II. számú bányáüzem első félévi gazdálkodása

A II. sz. bányáüzem pártvégrehajtóbizottság a közelmúltban értékelte az első félévi eredményeket, s határozta meg a következő időszak legfontosabb tennivalóit.

Bújtör Béla üzemigazgató írásos beszámolója átfogó képet adott az üzem első féléves tevékenységéről, melynek lényege, hogy a kollektíva a rendkívül nehéz körülmények ellenére a legfontosabb tervfeladatokat és elvárásoknak eleget tett. Mind a fémkilogramm mind a vágathajtási mutatóik jelentős javulást mutatnak az előző évi eredményekhez képest, így várhatóan kevesebb, vagy legalább is más jellegű problémák foglalkoztatják a bakonyiakat, mint egy esztendővel ezelőtt.

A közelmúltban jegyeztük naplárunkba az V. sz. bányáüzem külszíni létesítményeinek műszaki átadását. Nos, a régvárt esemény szomorú szájízzel tölti el az embereket, mert nemcsak a kivitelezésben akadtak hiányosságok, hanem sajnos a tervezésben is. A felolvasót például úgy álmódták meg, hogy ha az eligazítás után távoznak a bányászok „azt enyhén nedves ronggyal kell feltörölni”. Szóval, nincs tisztességes lefolyó, hogy slaggal és sóprúval meg lehessen tisztítani a falézt.

Dr. Tisza István főmérnök, aki a vb-ülésen elhangzott felvetésekre és észrevételekre reagált, elmondta, hogy várhatóan augusztus elejére a bakonyi csapatok — melyek az V. sz. bányáüzemben dolgoznak — már az új üzem szállítóaknáján indulhatnak munkába.

Egyértelmű pozitívumként kell értékelni az üzem létszám növekedését. Barcsa Zsigmond, az üzem pártbizottság titkára arra hívta fel a figyelmet, hogy továbbra is mindent meg kell tenni, az új dolgozók megtartásáért. A vājvégi dolgozók bére — egyébként 1983 óta műszakonként megközelítően 100 forinttal növekedett — nem csökkenhet.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJÉTEKI

MECSEKI

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBANYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXI. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM ÁRA: 1,80 FORINT 1984. AUGUSZTUS 1.

Az anyag- és készletgazdálkodás helyzete a Kutató-mélyfúró üzemben

Van kiút? Igenis van!

Keserves dolog volt és nem kellemes lecke: a Kutató-mélyfúró üzem 1983. évre 500—500 forintot tudott fizetni dolgozóinak „nyereségrészesedésként”, mert az engedélyezett raktári készlet túllépése miatt az üzem nyereségéből több mint 1,8 millió forint levonásra került. Nem véletlenül foglalkozott tehát az anyag- és készletgazdálkodással az üzem; pártvezetőség július 5-én. Az írásos beszámólót Forr János főkönyvelő tartotta, ennek alapján plasztikus kép alakulhatott ki a nehézségekről és a megoldandó feladatokról.

Előre kell bocsátani: a probléma gyökerének több ága országos jellegű. Az anyagbeszerzésnél igen hosszú az átfutási idő, nagy a beszerzés bizonytalansága, ezért a felhasználók, a termelési zavarok elkerülése érdekében, nagy anyagkészletet halmoznak fel. Országos szinten 2—2,5 havi árbevételnek felel meg a készletállomány, a mélyfúrási igen anyagigényes tevékenység, de ehhez viszonyítva is nagy az üzem készlete. A megrendelt anyagok beérkezése sokszor lökésszerű, így időnként óriási készletnövekedés lép fel emiatt. Komoly hatást gyakorolnak a készletre az árváltozások. Ez akkor ugrik ki, ha összehasonlítjuk egy év december 31-i régi áron, és következő év január 1-i új áron számolt készletet. A Kutató-mélyfúró üzem ilyen fiktív készletnövekedése az elmúlt három év alatt csaknem 4 millió forint volt. Sokszor előfordul az is, hogy sürgős igény-nél a gyártó, vagy keres-

kedelmi vállalat ugyanazon áruféleség drágább fajtáját hajlandó szállítani. Ezek országos problémák. Kétségtelenül jelentős mértékben befolyásolják az anyaggazdálkodást, de ez különböző mértékben minden gazdasági egységre azonos hatást fejt ki. Nincs tehát kiút? Igenis van, de a lehetőségeket széles körű gazdasági, műszaki elemzéssel kell megkeresni. Emellett minden gazdasági, műszaki vezetőnek a maga szintjén reálsan fel kell mérni a helyzetet és csak a valóban szükséges anyagokat és anyagmennyiségeket kell igényelni. Van olyan anyagféleség például az üzemben, amelynek raktárkészletében már évek óta nincs mozgás. A felesleges anyagokat el kell adni, vagy ha már használhatatlanok ki kell selejtezni. A konkrét tennivalók a következők:

1. Szükséges a mennyiségi készletnorma kidolgozása géptípusonként és technológiánként.
2. Meg kell állapítani az egyes gépekhez szükséges biztonsági készletet. Különös figyelemmel kell kísérni az importból származó, ezért igen nehezen beszerezhető anyagok, szerzőszámok készletét.
3. Bizonyos fúrási anyagoknál, különösen néhány fúrókorona típusnál, a készlet a jelenlegi felhasználáshoz viszonyítva közel 2,5 éves üzemeléshez szükséges tartalék van. Ez mindenképpen túlzott érték. A kutatási üzembrész készletei ennél is nagyobbak, mintegy 4—5 évi felhasználásra elegendők, de ennek abszolút értéke a fúrásnak mintegy fele.
4. Minden egyes vezető kötelessége a készlettel való foglalkozás, mert azon túl, hogy a készletnorma túllépése minden üzem dolgozónak nyereségét erőteljesen befolyásolhatja, csökkentheti a vállalat fejlesztési alapját, beruházási pénzeket von el.

A feladatok tehát adóttak. A pártvezetőség határozatában személy szerint és határidőre megszabta a feladatokat. Ez biztosíték arra, hogy az elmúlt évi állapot nem ismétlődhet meg. Egyben a távlati feladatok is körvonalazódtak már, ezek végrehajtása minden vezető személyes kötelessége és minden dolgozó anyagi érdeke is.

Koch László

Csatlakozás a kongresszusi munkaversenyhez

A Magyar Szocialista Munkáspárt soron következő XIII. kongresszusa tiszteletére a vállalat pártbizottsága gazdasági és társadalmi vezetése munkaverseny felhívással fordult az üzemekhez, részlegekhez, brigádokhoz, a vállalat egész kollektívájához, hogy tegyenek pótfelajánlásokat a felszabadulásunk 40. évfordulójára meghirdetett munkaversenyhez, melynek fő célja a VI. öt éves népgazdasági terv eredményes teljesítése, időtárama 1984. és 1985. év.

Az üzem felajánlások célja legyen a vállalati tervmutatók túlteljesítése. A vállalások tartalmazzák az önköltség csökkentését, a munkaidőalap jobb kihasználását, a teljesítmények növelését és a minőségi munka javítását.

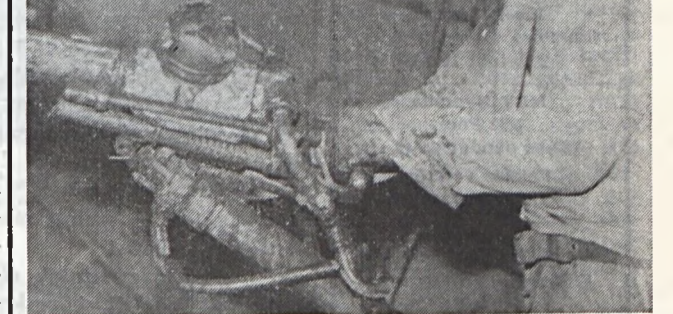
A kongresszusi munkaverseny elismerésére a vállalat pártbizottság kongresszusi versenyzáslót tűz ki a két év során legjobb eredményt elérő bányá- és külszíni üzemnek, ugyanakkor oklevéllel jutalmazza az üzemek legjobb részlegeit.

A kongresszusi munkaverseny értékelésére, az elismerések átadására 1986. május 1-ig kerül sor. A kongresszusi versenyzáslót elnyert üzemek és oklevelet elnyert részlegek az erkölcsi elismerésen túl pénzjutalomban is részesülnek.

E fenti munkaverseny felhívást július 12. és 17. között ismertették az üzemek dolgozói előtt. Az üzemek dolgozói — a felhívást ismertető — kérték, hogy a konkrét vállalásaikat, illetve vállalásaik módosítását ez év augusztus 31-ig legyék meg és juttassák el a vállalati munkaverseny bizottsághoz.

Az üzemek kollektívái a felhívást követően egységesen csatlakoztak a munkaversenyhez. Különböző, a munkájukhoz kapcsolódó konkrét vállalásokat már is tettek az Éredúsiút üzemben az üzemegységek és ezen belül a brigádok is. Meghatározott céljuk az anyagtakarékoság, a minőségi munka és a költségesökkentés, ezen belül a segédanyagokkal — cénsav, sósav, mangán — való takarékoság.

Ugyanígy a Szolgáltató üzem föld alatti szállításának dolgozói is már konkrét felajánlásokat tettek. Így, többek között, szállító brigádjaik felajánlották, hogy éves szinten a csillefő/műszak teljesítményét növelik. Továbbá, hogy az üzemegységnél levő létszám gondok enyhítése és a munkák jobb szervezése érdekében egymást létszámmal kisegítik. Az V. sz. bányáüzemi szállító aknához két darab keresztváltót, a lánepályafejhez egy darab kezelőfülkét legyártanak. A fatéri munkák megkönnyítésére a vágányzatot váltókkal és további vágánykiépítéssel bővítik.

A IV. sz. bányáüzemben a munkaverseny legutóbbi szakasz győztese az egyszakos vājvégi csapatok közül a Fekete Miklós vezette 13-as csapat lett. Csöndör László felvételei

A megértésükre támaszkodhatom

Mint értesülhettünk róla, újabb megtiszteltetés érte Hágenthurn József III. sz. bányászati vajúrat, a KISZ KB tagját; a május 11-i KB-ülésen az Intéző Bizottság tagjává választották.

Délutáni szakba való leszállás előtt kértük válaszadásra.

— Tulajdonképpen mi a feladata ennek a bizottságnak és mi a te konkrét tennivaló?

— Az Intéző Bizottság feladata a KB ülések közötti időszakokban az országos KISZ-munka felügyelete és irányítása. Az én személyes tennivalóm annyi, hogy amikor az Intéző Bizottság különböző feladatokat ró rám, azokat el kell végeznem. Ezek a feladatok általában a meggyőzés, a kiküldetésből, az ottani munka ellenőrzéséből és a felügyeletből áll.

— Hogyan sikerül összeegyeztetned a gazdasági és a mozgalmi munkát?

— Az összeegyeztetés kétirányú dolog. Könnyű összeegyeztetni abból a szempontból, hogy ha nem lennék bányász, akkor nem is lehettem volna a testület tagja, mert bizonyos rétegérdekeket is kell képviselni az Intéző Bizottságban, másrészt pedig gondokat tud okozni abban a tekintetben, hogy hiányzik a csapatról a körletből, mint munkaerő, mert ez a tevékenység több alkalommal kivesz a munkából.

— A csapat tagjai hogyan fogadják a távolléteidet?

— A csapatok általában megértéssel fogadják, de van, amikor türelmetlenek, ingerlékenyek, ha nem kapnak szakképzett

munkaerőt, akivel talán nehezebb dolgozni, mint velem, de azt hiszem, a megértésükre bármikor támaszkodhatom.

— Jelenleg milyen feladatok állnak országos szinten a fiatalok előtt, ezen belül a bányászati fiataloknak mi a tennivalójuk?

— Országos szinten, mint minden munkási fiatalnak, a bányászati fiataloknak is az a feladatuk, hogy a gazdasági munka terén érjenek el minél nagyobb sikereket, minél jobban állják meg helyüket. Az energiapar — ágazatunk is ide tartozik — nagy feladatok elé néz, mivel tudjuk, hogy a bányászat helyzete nem éppen a legrózsásabb. Sokkal nagyobb, megfeszítettebb munkára van szükség, itt a fiataloknak sokkal többet kell tenni. Mozgalmi téren a szervezeti élet demokratizmusát kell növelnünk. Mint ahogy az idei tavaszi küldöttgyűlésekből és választásokból is már láthattuk, itt kedvező változásokra számíthatunk, a fiatalok szívesen vesznek részt az új formákban és még szélesíthetjük is körükben ezeket a választási formákat, és nem titok az sem, hogy a jövő évben megrendezendő tanácsi választásokon is szerepet kap majd a Kommunista Ifjúsági Szövetség.

Grafulálunk az Intéző Bizottság tagjának és eredményes munkát kívánunk.

Herendi István

A KISZ akcióprogram középpontjában

A jobb és hatékonyabb munka

A KISZ-alapszervezet, évi akcióprogramjának végrehajtásáról beszélgetünk Demkó Lászlóval, a Kutató-fejlesztő üzem KISZ-titkárával.

— Az üzem dolgozóinak közel egyharmada 30 éven aluli, tehát fiatal. Milyen feladatot ró ez a KISZ-alapszervezetre?

— Az elmúlt években a figyelem fokozottan a gazdasági munkára terelődött, ezért KISZ-alapszervezetünk akcióprogramjának megfogalmazásánál alapvető célként tűztük ki, hogy jobb és hatékonyabb munkával segítjük gazdasági céljaink elérését. Ebben a nehéz gazdasági helyzetben fiataljainkra is egyre nagyobb és nagyobb feladatok hárulnak.

— Az üzemben sokrétű tevékenység folyik, hogyan tükröződik ez a KISZ munkájában?

— Üzemünk kutató-termelő és szolgáltató tevékenységet is folytat, arcuata sokrétű. Ezért a munkánk sem lehet egysíkú. Igyekszünk az adott területeken — a KISZ-csoportokon keresztül — a helyi adottságoknak legjobban megfelelő KISZ-munkát végezni. Alapszervezetünk összességében továbbra is a már bevált formákat alkalmazza a gazdasági munkában, fő célunk ezeknek a hatékonyságát, eredményességét növelni.

— A gazdasági munka hatékonyságát az ifjúsági szocialista brigádok nagy

mértékben tudják növelni. Mi a helyzet ezen a téren az üzemben?

— Ahol a feltételek ezt lehetővé teszik, szorgalmaztuk és szorgalmazzuk a jövőben is az ifjúsági szocialista brigádok szervezését. Jelenleg négy ifjúsági szocialista brigádunk dolgozik, három különböző üzemegegységben. Vezetőségünk a lehetőségekhez képest igyekszik minden segítséget megadni ezeknek a brigádoknak. Gazdasági vezetők véleménye szerint tevékenységük szervesen illeszkedik az egység munkájába és jelentős mértékben segíti azt. Így sikerült megvalósítanunk, hogy ifjúsági brigádjaink konkrétan kapcsolódjanak be a KISZ-munkába és viszont, segítve ezáltal akcióprogramunk eredményes végrehajtását.

— Az akcióprogram egyik fontos része a társadalmi munka. Milyen akciókban vesznek részt a KISZ-tagok?

— A társadalmi munka-akcióinkat két részre osztanánk. Tagjaink egyrészt a KISZ-alapszervezet szükséges anyagi lehetőségeinek javítására végeznek társadalmi munkát, így például: az V. sz. bányászati területén a Központ KISZ-szervezetével közös, nagy-szabású fémgyűjtési akcióban, hulladék kábeltek hasznos anyagát mentik vissza. Másrészt olyan akciókban veszünk részt,

melyekben érték keletkezik ugyan, de tagjaink ezt térítésmentesen végzik. Ilyen például az Alkotmány úti gyakorló iskolának végzett műszerjavítás, vagy orvosi műszerek javítása és egy sor egyéb hasznos társadalmi munka.

— Az alapszervezetben sok pályakezdő mérnök, technikus, szakmunkás tevékenykedik. Nekik és a többi „sima” KISZ-tagnak milyen egyéb akciókat szervez még az alapszervezet?

— Elsőként az Alkotó ifjúság pályázatát említem, amely üzemünkben évek óta nagyon népszerű és eredményes. Ebben az évben is tizenkilencen jelentkeztek. Most arra kell előszörban törekednünk, hogy segítséget nyújtanunk, hogy kellő színvonalú pályaművek készüljenek. Emellett szép hagyományai vannak a különböző szakmunkás (lakatos, vegyész) vetélkedőknek.

A magas színvonalat a korábbi évek országos sikerei is fémjelzik, azt továbbra is tartani szeretnénk. Az utóbbi években a KISZ-Radar mozgalmunk vezített vonzerejéből, ezért vezetőségünk célul tűztük ki, elsősorban az észrevételek továbbításának, elbírálásának javításával, hogy ezt a mozgalmat újra vonzóvá tegye.

Nagy Géza

Egy ülnök a sok közül

„A Népköztársaság nevében!” A bíróság ítéletet hirdet és a háromtagú bíróság: a tanácsvezető bíró, valamint a két népi ülnök kimondja a perbe-foglalt ítéletet.

Elég sok szóbeszéd hangzik el és hangzott el az ülnökökkel kapcsolatban. Igaz, hogy nagyon furcsa elnevezés, mivel többségben két bologató embert képviselnek el a helyükbe. Kabarében is elhangzott Hofi Géza paródiájában, hogy ők állnak, mivel ellopták az ülnöki széket. Természetesen ez csak vicc!

Nagyon komoly feladata van az ülnöknek, mivel a lefolytatott tárgyalások alatt a tanácsban foglal helyet és teljes figyelmét a tárgyalásra tudja összpontosítani. Olyan dolgot tud megfigyelni, ami felett esetleg a vezető bíró elsiklik. Ítélethozatalnál a vezető bíró feltétlenül figyelembe veszi ülnökei véleményét. Egyébként is, tárgyalás előtt a peranyagot átnézik és közösen megbeszéli. Minden híreszteléssel ellentétben nagyon komoly és felelősségteljes munkát végeznek a népi ülnökök. Természetesen képezniük kell magukat, ehhez a bíróságok segédanyagot biztosítanak és készségesen adnak felvilágosítást bonyolultabb jogi kérdésekben.

Bűnper, polgári, gyámügyi, munkajogi, gazdasági perek váltogatják egymást, vagyis szinte a perek minden fajtájába betekintést nyernek. Az ülnököket egy-egy alkalommal, évente egy hónapra veszi igénybe a bíróság. Természetesen az átfolyó, vagyis visszatérő ügyekben ismételt, mivel az általuk tárgyalt és be nem fejezett perben csak ők hozhatnak ítéletet.

Felmerülhet a kérdés: van-e érzelmi elfogultság az ülnököknél? Elvben nincs! De az vessen rá követ az ülnökre, aki gyermek ellen elkövetett bűntényben nem elfogult, vagy amikor két szülő harcol gyermekeik megosztásáért. Tehát a bíróság tárgyal. Majd a Népköztársaság nevében ítéletet hirdet. És a határozat, vagyis az ítélet végén ott van a két ülnök aláírása is: az egyik Figler József ülnöké, aki negyedszázada vállalatunk dolgozója, az EDÜ lakatos.

Keller Gábor

Meggyőzéssel és neveléssel

A bizalmi mondja, teszi és képviseli

Napirenden levő téma mostanában a megnövekedett jog- és hatáskörrel rendelkező szakszervezeti bizalmiak munkájának hatékonysága, és sokszor elmentmondás, vagy megkérdőjelezett tevékenysége.

Csik Gyula, a III. sz. bányászati vajúra három éve lát el bizalmi feladatokat.

— Miben látja a munkája lényegét?

— Bizalmi csoportom tagjaival a közös munka során közvetlen a kapcsolat, elsődlegesen értesülünk a problémákról, elsőnek mondják el nekem gondolataikat. Megfelelően kell képviselnem és megvédenem érdekeiket. Ha személyesen tudok válaszolni, vagy intézkedni, akkor megteszem, ha nem, akkor megkeresem az illetékeseket, továbbítom a problémát és szorgalmazom a megoldást.

— A szakszervezetek ellenőrzési jogából következők, hogy a bizalmi is jogosult ellenőrizni a gazdasági vezető munkáját. Mennyire fogadják el part-

nernak a gazdasági vezetők?

— Úgy érzem, hogy jó a kapcsolat a körlet vezetésével, a bizalmi csoport tagjait érintő kérdésekben, döntés előtt, mindig megkeresnek, meghallgatják a véleményemet, hiszen az általam képviselt dolgozókat, a munkatársaimat én igen jól ismerem. Prémium, jutalom és egyéb kérdésekben is minden alkalommal közös véleményyt alakítunk ki a körletnégyszög tagjaival.

— Tapasztalataim szerint vannak olyan bizalmiak, akik munkája az aláírásban ki is merül. Erről mi a véleménye?

— Sajnos sok bizalmi nincs tisztában szerteágazó feladataival, kötelességeivel és hatáskörével. Az ilyen, természetesen csak formális tevékenység, aminek sok értelme nincs. Úgy gondolom, hogy a bizalmi feladatokat ellátók részére oktatásokat, egy-kétfelkészítést kellene szervezni, pontosabb információkkal kellene őket ellátni. A bizalmi tájékozott-

ság, információk nélkül nem képes vezetői tisztségét ellátni.

— A formális tevékenység okát csak a tájékozatlanságban látja?

— Vannak személyi problémák is. Nem mindig olyan dolgozó kerül megválasztásra, aki erre a feladatra alkalmas. Az alapképzés hiánya mellett a rátermettség hiánya is jelentkezik, vagy éppen a nemtörődömség. Sok esetben a már több éve tevékenykedő bizalmik — akiknek régen esetleg a bélyegárulás volt csak a feladata — nem tudnak lépést tartani a megnövekedett követelményekkel. Amikor a bizalmiak munkájáról esik szó, sajnos a legtöbbször pont ezekről általánosítanak, pedig szerintem, nem ez a jellemző.

— Mi a jó bizalmi alapvető feladata?

— A szakszervezeti bizalmi elsőrendű és alapvető feladata: meggyőzéssel és neveléssel védeni a dolgozók érdekeit.

Magda Edit

Könyvajánlás

Köves Lajos: Amíg az ember él.

Szegény ember fiaként csöppent a történelembe Köves Lajos. 1918 őszén vetődik Budapestre, ekkor találkozik a pár napja alakult Kommunista Magyarországi Pártjával, és életre szóló elkötelezettség lesz ebből a találkozásból.

A Tanácsköztársaság után kezdődik el a majd három évtizedig tartó odüsszeája. Az első állomás a szerbek által megszállt Pécs, a forradalmi erők gyülekező helye, majd rövid bécsi tartózkodás után kikerül Amerikába és ott a kommunizmusmozgalom minde-nese.

A húszas évek végén találkozik Károlyi Mihállyal, akit elkísér 1930. évi amerikai előadó körútjára. Jár Berlinben, Moszkvában, itt ismerkedik meg Kun Bélával és a nemzetközi kommunizmusmozgalom akkori legfőbb döntést hozó szervével, a Kominternnel, amelynek apparátusában dolgozik 1931-től, mint az amerikai kommunizmusmozgalom referense. 1945 után hazatér és különböző posztokon vállal munkát, de méltóan életútjához, 1956-ban fegyvert kér...

Ércbányász

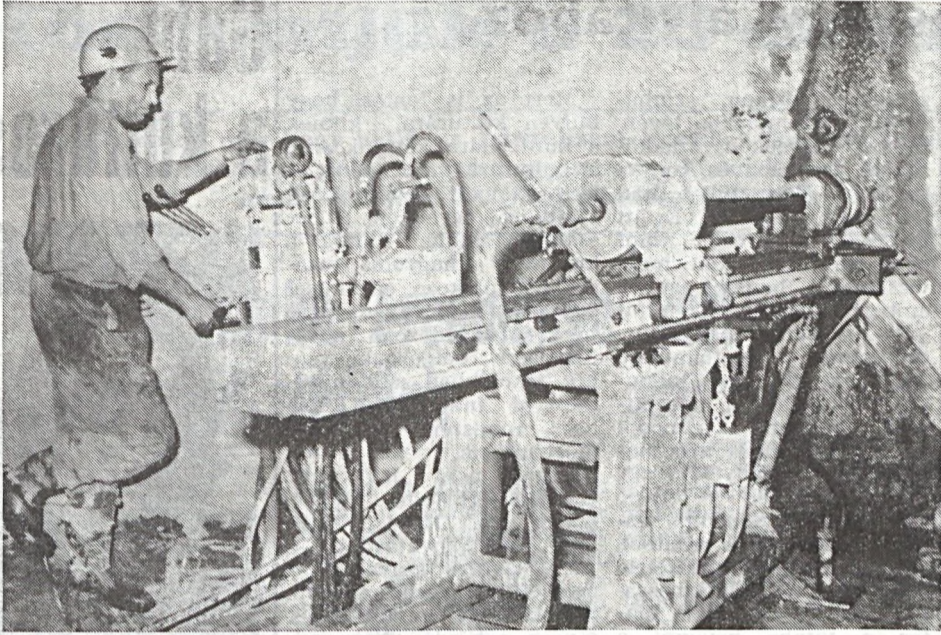
A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő: Kisdaróczi János
Szerkesztő: Ragoncsa János
Szerkesztőség: 7633 Pécs, Hajnóczy u. 38.
Telefon: 15-851
Vállalati tel.: 7-147, 7-108

Kiadja: a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Braun Károly
Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 11.
Telefon: 16-000

MEV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 10.
Felelős vezető: Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre
43,20 Ft

Előfizethető a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

Felvételünkön Tóth Béla fűrómester nagy szakértelemmel irányítja a berendezést. Csöndör László felvétele

Próbaúrások a IV. sz. bányüzemben

Üzemben a DBH-700-as

Egy koronával 50-80 méter is fúrható

A magkihozatali érték meghaladja a 90 százalékot

A IV. sz. bányüzem 13. szintjén a közelmúltban folyt le a DBH-700 típusú hosszúlykúró berendezés tesztelése.

Vállalatunknál a termelés folyamatosságának biztosításához szükséges feltárt és előkészített ércvagyont igen sűrű bányafúrások hálóval kutatjuk meg. Bányászkozdásunk eddigi területein az ércvagyont elhelyezkedését a külszínről meg tudtuk kutatni. Ez a kutatási sűrűség a feltáró vágatok telepítéséhez elegendő volt. E vágatrendszerből lemélyíthetik a bányászati feltárást és előkészítést megelőző kutatófúrásokat.

— Bányászati tevékenységünk jelenleg nagy mélységben folyik. A nagy mélységű kutatófúrások költségei miatt megfelelő kutatási háló sűrűséget külszínről nem célszerű lefúrni. Az így kapott információ csak arra elegendő, hogy egy-egy nagyobb összefüggő ércesterületről előzetes értékelést adjon. A bányatervezéshez, a feltáró vágatok irányításához, az ércvagyontérbeli helyzetének pontosításához jóval több ismeretre van szükségünk, ezért a külszíni kutatást a mélyszinteken kihajtott kutatóvágatból bányabeli mélyfúrásokkal kell kiegészíteni.

— Az így lemélyített fúrásokból nyert adatok ismerete jelentős mennyiségű feltáró vágat megtakarítását vonja maga után.

— Ilyen nagymélységű föld alatti kutatófúrások kivitelezésére alkalmas fűróberendezést KGST relációban nem gyártanak, ezért a tőkés piacon kerestünk ügyfelet.

— Ez volt az első eset a magyar bányászat fejlesztése történetében, hogy — az üzlet reményében — külföldi cégeket sikerült rávenni arra, hogy berendezéseiket személyzetrel együtt, térítésmentesen nálunk bocsássák üzemi összehasonlító próbára.

— A próbaúrásokat a IV. sz. bányüzem 13. szintjén végeztük, igen nehéz geológiai feltételek között. Több berendezés azért nem vált be, mert a hidraulika hűtőrendszere nem volt megfelelő az olajnak 55-60 fok közötti tartására.

— A legjobb eredményt a francia-belga Diamont Boart cég által gyártott DBH-700 típusú ROTPACK rendszerrel ellátott fűrógép érte el. A 229 méter mélységű fúrást nyolc nap alatt végezték el. A berendezés igen kis súlyú (1,1 tonna) jól szállítható, le- és felszerelése igen egyszerű, könnyen kezelhető, jól alkalmazható a lyukkarottálási munkák végzésére. Az alkalmazható fúrások módok széles körűek. A hagyományos mag, — illetve teljes szelvényű fúrásokon kívül alkalmas a köteles gyorsmagszedés, valamint a fordított öblítéssel folyamatos magkiszállítással dolgozó rendszerre, mely Magyarországon ezidáig nem került alkalmazásra.

— E rendszer alkalmazása egyrészt növeli a tiszta fúrásidőt, mivel a fűrószerszámot csak a korona csere alkalmával kell kiépiteni. Egy koronával szerencsés esetben 50-80 méter is fúrható. Ez a nagy teljesítmény-növekedésen túlmenően lényegesen megkönnyíti a fúrás személyzet fizikai munkáját. Mindemellett a fúrás minőségét meghatározó magkihozatali érték meghaladja a 90 százalékot.

— A tesztelés során a berendezés hat fűrólyukat mélyített le különböző irányokba, összesen mintegy 1300 méter hosszban. A gép üzemeltetéséhez magas kvalifikációjú szakemberekre és különleges gépészeti kiszolgálásra van szükség. A gyártó cég képviselője a IV. sz. bányüzemben ezeket a feltételeket biztosítottak látja.

Noárádi Gábor

Látogatóban a 2-es csapaton

Akik aknarakodót hajtanak

A kas halk suhanással ereszkedik a III. sz. bányüzem legmélyebb szintje felé. Az egyre erősödő zúgas jelzi, hogy itt a közelben már azok a szivattyúk működnek, amelyek az aknazsombból emelik ki a vizet.

A tizenegyedik szinten négyen lépünk ki a kasból. Kísérom, Szivler József körletvezető a két villanszerelővel épp azt beszél meg, hogy milyen szerelési munkák vannak még a nemrég elkészült robbanoanyag rakárban.

Kicsit távolabb az akkufőtől a mozdonyvezetővel találkozunk.

— Kéne még negyven üres — újságolja a körletvezetőnek.

— Most beszéltem a szállítókkal. A személyszállítás után rögtön idekapcsolnak — hangzik a megnyugtató válasz.

Pár méterre innen a minirondó nyújtóztatja hosszú lafettáit a 2-es csapat munkahelye felé.

A szállítás kellős közepén érkezünk. Bár elég közel vagyunk az aknához, a léta-trikóban sem lehet fájni.

— És ez nem is egy meleg hely — törli meg a homlokát Vajda Tibor vágár. — Néhány hónapig dolgoztunk az V. sz. bányüzemben a 13. szinten. Ott milyen forrósgát volt!

— Nem is ment úgy a munka, ahogy szerettük volna — veszi át a szót Lukovnyák József szakvezető vágár. — Ott egyszer sikerült csak száz métert csinálnunk, pedig tavaly havonta

Képünkön: Vajda Tibor vágár és Lukovnyák József szakvezető vágár rakodás közben.

Berényi Tamás felvétele

átlagosan 120 métert hajtottunk.

— Csak ez az egy csapat dolgozik a szinten?

— Nem, van itt még egy rajtunk kívül, a 21-es — mondja a szakvezető. — Ők a zsompvágatot hajtják, de csak egy szakban.

— Ez pedig a főszállító?

— Igen. A tulajdonképeni rendező. Azért ilyen nagy szelvényű. Z4-es.

— Ahogy elnézem van is mit szállítani.

— Egy-egy robbantás hoz vagy nyolcvan csillét, de másfél-két óra alatt ki tudunk szállítani. Persze csak akkor, ha a két rakodógéppel együtt jól muzsikálunk.

Fontos az összeszokottság. Bizony, azt meg szoktuk érezni, ha az egyik rakodógép-kezelő hiányzik.

— Mióta dolgozik együtt a kollektíva?

— Nyolc éve. Sőt, az éjszakás szak már kilenc esztendeje együtt van. Sajnos a munkaversenyben két éve nem érünk el igazi sikereket. A teljesítményünkkel nincs baj, ott vagyunk az üzem legjobb vágathajtói között, de az elmúlt két évben volt néhány balesetünk. De reméljük most már elkerül bennünket a balszerencse, és azt tudjuk nyújtani amit elvárnak tőlünk.

N. G.

A 80-as csapat munkahelyén

A 80. sz. csapat biztosítás közben. A képen balról jobbra, Márton István csillés, Kovács Ferenc segédvágár és Hoffmann Miklós csapatvezető vágár látható. Bálint Jenő felvétele

A II. sz. bányüzem 22-es szintjén dőlésmenti kamra visszafejtésen dolgozik a csapat. Az idetévedő hozzá nem értőknek ijesztően hat a csapat munkahelye.

Jó három hónapja dolgo-

zunk itt — mondja Hoffmann Miklós csapatvezető. — Igaz közben innen nem messze egy csapásvágatot is visszafejtettünk. Tudja, az a jó a két munkahelyben, — mondja hamiskás

mosollyal —, hogy így nem lehet robbantási kiesésünk, szóval anyagilag is megéri. Az természetes persze, hogy a két munkahelyhez jó emberek kellenek.

— Tavaly a létszámunk

lecsökkent egyszakosra, hárman négyen voltunk csupán. Most nyolcan vagyunk, így alkalmasint a kettős munkahely nem okoz gondot. Csakhát ez nem gyár, ahol mondjuk öt perc alatt megtanulható a csavarok gyártása, tehát ide jó és hajtós emberek kellenek.

— Nem tudom, hogy én jó hajtós gyerek vagyok-e — veszi át a szót Kovács Ferenc segédvágár, — de azt tudom, hogy én a bányamunka milyenségéért jöttem ide. Ha hiszi, ha nem, ezért a nehéz fizikai munkáért változtattam szakmát. Szobafestő voltam, jól kerestem, de ez a bányamunka jobban tetszik.

Márton István a szak harmadik embere tartalékban van itt, közel egy hónapja. Hogy miért? — arról a következőt mondja: — Meguntam, hogy keveset kerestem a régi csapatomon, s ezért kértem magam tartalékba. A nevesítés az egészben az, hogy a múlt hónapban a volt csapatom kapta a legtöbb pénzt. Hát ez az én formám, teszi hozzá mosolyogva. Amúgy engem nem zavar, hogy tartalék vagyok, s az sem, hogy a csapatvezetők általában ferde szemmel nézik az ilyen új embereket. Végül is igyekszem elvégezni a munkámat, s nem hiszem, hogy okot adnék a csapatnak a rám való panaszra.

Veress Tamás

VÁLASZOK, INTÉZKEDÉSEK

1. A III. sz. bányaiüzem dolgozói kifogásolták, hogy a muszakupótlék emelésére fordítható összeg egy részét az üzemenk kell kigazdálkodnia a mozgóberternere.

Az észrevételre Juhász Károly munkaügyi osztályvezető válaszolt:

— A Minisztertanács az 1011/1984. számú határozatával intézkedett a muszakupótlék emeléséről. Az emeléshez központi támogatást adtak, de a vállalatoknak saját forrásból is hozzá kellett járulni az emeléshez. Az Mt. határozat nyomán az Ipari Minisztérium közölte a muszakupótlékemelés felételeit és a központi támogatás összegét. Ennek alapján szabályoztuk a vállalati kollektív szerződésben április 1-től a felemelt muszakupótléket, amelynek több mint 44 százalékát fedezte a központi támogatás. Végeredményben tehát ilyen mértékű többletbérezhez jutottak dolgozóink, ezért pozitívan kell értékelni a muszakupótlék emelésére tett intézkedést annak ellenére, hogy ehhez a vállalatnak is hozzá kellett járulnia.

2. A IV. sz. bányaiüzem egyik csapata nagy örömmel állapította meg, hogy az UL-1,2 típusú szállító-rakodó gép nagyon jó. Azt kérdezik, hogy várható-e további gépek érkezése?

A kérdésre Szomolányi Gyula vezérigazgató-helyettes válaszolt:

— Igen, várható újabb gépek érkezése.

3. Az Ércdúsító üzem dolgozói a Supermarket húsellátására panaszkodnak. Az is előfordult, hogy a kirakott tökehúsnak rossz volt a szaga és a reklamációra az volt a válasz, hogy akkor ne vigyék el.

A panaszra Szendrői Tivadar, az Élelmiszerkereskedelmi Vállalat Áruforgalmi osztályának vezetője válaszolt:

— Személyesen voltam a Supermarketban és utasítottam az üzlet vezetőjét, hogy gondoskodjanak megfelelő húsáru ellátásról, választékról és vigyázzanak annak jó minőségére. Ellenőrzési osztályunk a jövőben gyakrabban ellenőrzi majd az üzletet.

A kivizsgálást végezte:
Gácsai Máttyás

Munkavédelmi vetélkedő a III. sz. bányaiüzemben

Már hagyománnyá vált üzemenkben, hogy félévenként értékeljük a munkavédelmi örök, aktivisták, részleg munkavédelmi felügyelőinek tevékenységét, meghatározzuk további feladataikat a balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése érdekében.

Az értékelést megelőzően a szakmai és munkavédelmi ismeretek felelevenítése, illetve továbbfejlesztése érdekében évente két alkalommal vetélkedőt szervezünk. Így történt ez az első félév végén is. A vetélkedő lebonyolításakor az a legfontosabb célunk, hogy minél nagyobb tömeget vonjunk be. A gyors lebonyolítás érdekében továbbra is a jól bevált toborzórendszer alkalmazunk.

A gyakorlati lebonyolít-

tásban aktív segítséget nyújtottak a gazdasági egységek vezetői és a részleg munkavédelmi felügyelői. A vetélkedőn 428 fő vett részt. Az értékelés alkalmával meggyőződöttünk arról, hogy az évek során gyarapodnak dolgozóink ismeretei, szívesen vesznek részt a vetélkedőn, a bányában kicserélik tapasztalataikat, beszélnek a feltett kérdések helyes megoldásáról, megkérdezik a munkahelyekre járó felügyeleti dolgozók véleményét a helyes válaszokkal kapcsolatban.

A vetélkedőt követően rövidesen munkavédelmi konferenciát tartunk, melyen értékeljük az első félév baleseti helyzetét és meghatározzuk a soron következő feladatokat.

Osvald Attila

Hozzászólás egy álvitához

Hogy miért álvita? Mert a hozzászólások az alapkérdésben (nagyobbrészt) egyetértnek: nem költünk eleget kultúrára. Álvita azért is, mert csak azok között „dúl”, akik hivatás, vagy felhivatásszerűen, társadalmi munkában, vagy más megbízásból „terjesztik” a kultúrát. Azért terjesztik idezőjelben, mert a kultúra szerintem, nem valamiféle kór, betegség, bacillus, vagy fertőzés, amit terjeszteni lehet. A kultúra — véleményem szerint — az a speciális emberi tevékenység, amivel a világot (természetet, társadalmat) számára elviselhetővé, emberivé teszi. Ebbe beletartozik a termelés, a kereskedelem, a tudomány, a művészet, a közművelés stb. De, ha a vitában ez kézzelfoghatóbb, beszéljünk csak a szellemi termékek (tudományos, művészi) „gyártásáról”, fogyasztásáról. A közművelődésről, amely a művészek, tudósok és más alkotó csoportok révén létrehoz és intézményesen (iskolákban, művelődési há-

zakban, mozikon, színházakon, múzeumokon, tévé, rádió, újságokon, szakkörökön, klubokon és könyvtárakon keresztül) átad kulturális értékeket. És itt nemcsak az a célra szánt pénz nagyságát kell megvizsgálni, hanem azt az emberi energiát is, amit arra fordítunk, hogy a társadalmunk (vállalatunk, városunk stb.) igen különböző irányultságú, képzettségű, más-más életmódot élő és ezek miatt más-más kulturális igényű (vagy igénytelenségű) fellépő csoportjai szabadon választhassanak a kínálatból, vagy új, nekik megfelelő „étlapot” fogalmazhassanak meg. Ezért lenne fontos a vitába bevonni a másik felet, azt, aki „fogyasztja” a kulturális termékeket. Nevezetesen: a vándorokat, csillégeket, aknászokat, sofőröket, mérnököket, laboránsokat, lakatosokat, nyugdíjasokat. Nehéz lesz, de el kell érünk, hogy ők is hozzájáruljanak, legalább szóban a vitához.

Kocsi László

Kócos meditáció

Előttem tükör, kezemben fésű — variációk egy feje! — Gereblyézem erre is, arra is a dűsnak nem mondható hajam.

— Á, ez már unalmas! Ez meg nem passzol az arcomámhoz! Talán így? — Nem —, az ötlet ragyogó, csak valahogy...

Egy telefon az I-es fodrászatba Gyuszinak. Igaz, hogy másfél éve egy „re-

valami ostoba kifogást, de Gyuzsi úgy leforrázott a maga kedvességével, hogy csak annyit tudtam kinyögni:

— Most viccelsz? Kérlek szépen? Nézd, hogy néz ki a hajam! Szóval, elvállalasz?

— Gyakran viccelődöm, de most nem. Röviden — nem vállallak el. Különb is, nézd hányan várnak még rám!

— Érdemes vajon könyörögni? — Ugyan, csak nem fogsz megalázkodni! — szólalt meg dacos énem. Távoztam.

A jól menő maszek fodrászom nem válogat vendég és vendég közt. Zsebre megy. Sőt, a fodrász szolgáltatáson kívül kúrálókkal is szolgálnak (minibár, falatozó, törődés az egyénnel! stb.). Úgy látszik a maszek az mindig is maszek marad!

H. J.

Szerelmek II.

— Te, Zita! Tegnap megint láttam a Pétert. Olyan szép volt, ahogy az aranylő haja szinte bekeretezte az arcát.

— Ugyan Agi! — hagyod már! Úgy beszélsz, mint Petrarca, vagy Petőfi. Egy jóra különben sem illik az a szó, hogy szép. A férfi lehet erős, jó megjelenésű, férfias, markáns, de szép, az már nem. Az a női titulusa.

— De igenis szép. Rádánul olyan művelt. Ráadásul olyan barátja volt, mint Péter, hogy az egyik elkezdett egy verset a másikat folytatni kellett. Péter szinte egyszer sem hibázott.

— Na, már megint, milyen hülyeségeket beszélsz! Ha egy fiú annyi időskorában ilyent játszik, az sem normális dolog. Huszonhat évesen már a jövőjére kellene gondolnia. Játék helyett inkább dol-

Mert az is fontos, hogy milyen kultúrára, kiknek a kultúrára költünk. Ami a kultúrára szánt pénzt illeti, valóban kevés. Erről vitatkozni egyébként is neveltséges addig, amíg a kultúra áthagyományozásával foglalkozó értelmiségiek — főleg a pedagógusok — megalázóan kevés fizetésért dolgoznak zsúfolt iskolákban, adminisztrációval hihetetlenül terhes rendszerben, amíg múzeumaink, képtáraink beáznak, nem „jut” pénz nemzeti értékeink megőrzésére stb. Olyan országban, ahol hovatovább — Aczél György szavaival — nemzeti sorskérdéssé válik az iskolaügy, a művelődés, ott az a kérdés, hogy mi-ből vegyünk el, hogy több jusson a kultúrára, továbbá az, hogy pontosan mire, hogyan költjük el azt. Továbbá az is, hogyan tudunk a kérdések megválaszolásában minél több, a szocializmusért és a nemzetért felelősséget érző magyar embert bevonni.

Gabi, a kultúros

Mint egy kis diáklány, élénk szöke hajával, sötét aljjal, fehér blúzával az üzemi ünnepeken, hogy szavaljon nekünk, rangja eroteljes, tiszta csengésű.

— Gyermekkorom óta szeretem a verseket, sokat szavaltam iskolai vetélkedőkön, ünnepeken — mondja Gabi.

Simon Gabi, aki mindig felbukkan köztünk, invitál a rendezvényekre, szerény mosolyában előbukkan az öröm, ha sikerül egy-egy személyt megnyernie. Korából nem is kell letagadnia, húszéves. Mint gépiró dolgozik a Kutató-mélyfúró üzem leltározó csoportjánál.

Csupán három éve dolgozója az üzemenk, de mint KISZ-vezető, mint kultúrfelelős már sokat dolgozott. Egy éve a kultúr munkabizottság tagja, majd ez év januárjától a vezetője.

— Mondanál valamit erről a bizottságról? Mi ez és mi a feladata?

— Nyolc tagból áll, mindegyik üzem képviseli magát, és mi készítjük el a vállalat részére az éves kultúr munkatervet. Ezek kulturális jellegűek, vagy ahhoz kapcsolódó rendezvények, és üzemi szintre lebontva szerepelnek benne az aktuális feladataink. A közelmúltban például mi szerveztük a „Dalolva politizálni” című műsort, ahol Muzsai András pécsi művész előadásában hallhattak politikai dalokat az érdeklődők. Több érdeklődőre számítottunk, mint ami volt.

— Ezek szerint nehéz bevonni az embereket?

— Az a témától is függ. Koncerteken, jó mozielőadásokon, klubdelutánokon a fiatalok zöme megtalálható. Ahhoz még nincs kellő tapasztalatom, hogy megállapítsam a dolgozók igény szintjét, de meglehetősen tapasztaltam, hogy a brigádok brigádvállalásaikban szerepel egy könyv elolvasása. Úgy érzem, természetesen folyamatnak kell lennie, hogy olvasnak az emberek. Miért kell vállalásba venni, mint valami megerőltető dolgot.

— Sok időt vesz igénybe, ha nem csak a vállalati, de üzemi kultúrfelelősi munkát is ellátasz?

Gabi felnevet. Nevetése mögött jókedv. — Amíg nincs család, addig az energiám nagyobb részét erre tudom fordítani, mert szeretem csinálni, nagyon szeretem. Bertlány—Egyed

— Apu! Megint arra a piacra megyünk, ahol a gombaszakértő bácsi kiabál és bedobálja a kukába a gombákat?
Szarka Tibor rajza

Köszöntjük a 25 éves III. sz. bányauzemet!

Negyedszázada már hogy a III. sz. bányauzem létezik s dolgozói becsülettel elvégzik a rájuk rótt feladatokat. Huszonöt év alatt hegyé nőtt még a meddőhányó is, példázva azt, hogy mennyi követ kellett ezidő alatt megmozgatni, mennyit fáradozni a tisztas helytállásért, küzdeni az eredményekért. Köszönet mindazoknak, akik napi munkájukkal hozzájárultak a III. sz. bányauzem sikereihez!

A közös munka eredménye volt minden amit elértünk

1959 augusztusában volt az első robbantás az E-i tárolóban. A régi barakk-épületet már rég lezárták. Pedig ezekhez sok-sok emlék fűződik. Hőskornak is nevezhetnénk a kezdeti időszakot, amikor egy teljesen új fizikai és műszaki gárda, minden tapasztalat híján arra vállalkozott, hogy bányauzemet hoz létre és komoly értéket teremtsen az országnak.

Az 1965-66-os évekre tehető az üzem stabilizálódása. Addig persze rengeteg gondot, problémát kellett megoldani.

Az első sikereket az 1967-68-as években értük el, majd ezt követően az 1968-as esztendő kivételével sikerült a terveinket teljesíteni, sőt, túlteljesíteni, amiért több elismerést is kaptunk — mondotta *Kocsor Ferenc* üzemigazgató, amikor a III. sz. bányauzem általános fejlődéséről kérdeztük.

Az első esztendőben meg kellett teremteni dolgozóink szociális ellátását, kielégíteni a létszámmal együtt növekvő igényeket, megteremteni az üzemi rendet, fegyelmet, szabályozni, tervezni a termelést, kidolgozni az ösztönzési rendszert, életre hívni és funkcionáltatni a párt- és társadalmi szervezeteket és kollektívává kovácsolni az itt dolgozó embereket. Mindez nem volt könnyű munka, de végül is sikerült, talán nem is rosszul.

Érdekes és komoly feladatot jelentett a gyorsvágathajtás megszervezése az akkori műszaki-technikai körülmények közepette. A havi 100 méter ki-

hajtása is nagy dolognak számított, tőlünk 200 métert kért a vállalatvezetés. Olyan csapat alakult, amely ezt is vállalta és teljesítette. Tanácsák azóta már Allami Díjat is kaptak! Sajnos vállalati érdekből elkerültek tőlünk, ami az üzemnek komoly vérvesztéseget jelentett.

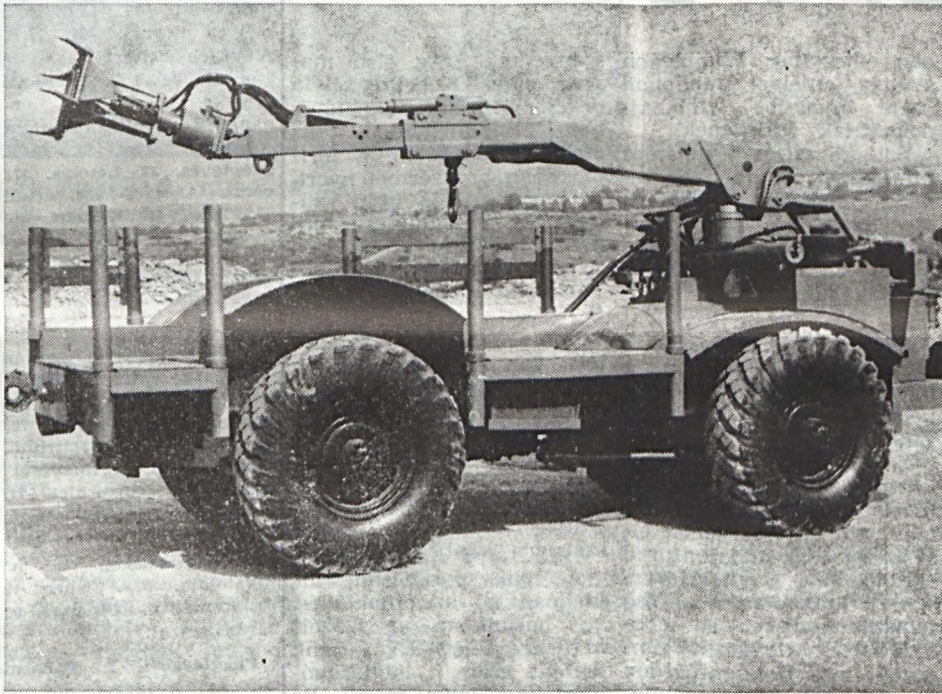
Menet közben kellett sok mindent megtanulnunk. Új szervezési intézkedésekkel igyekeztünk előre haladni. 1968-ban kezdeményezők voltunk az ötnapos munkahét bevezetésében és igyekeztünk kihasználni az új gazdasági

mechanizmus adta lehetőségeket.

Szerencsénk volt az is, hogy sok fiatal technikus kaptunk, s fel tudtuk fejleszteni a műszaki állományt.

Dolgozóink ellátását, igényeinek kielégítését mind magasabb szinten igyekeztünk megoldani az elmúlt évek során. A népesgarázs, az üzemi sportpálya megépítése, a rengeteg bővítés, fejlesztés mind, mind ezt a célt szolgálta.

A III. sz. bányauzem kollektívája, a nehezebb körülmények ellenére, továbbra is szeretne helytállni és megfelelni a vele szemben támasztott mindenkori követelményeknek.

A lóvontatástól a mai modern, önjáró technikáig igen nagy fejlődésen ment keresztül a III. sz. bányauzem.

A műszaki fejlődéssel lépést tudunk tartani

Huszonöt év műszaki fejlesztéseiről szólni nem könnyű vállalkozás. Teljességet pedig ne is várjon az újságolvasó.

A kézből való fúrástól sok-sok lépcsőn keresztül eljutottunk a legmodernebb hidraulikus fúrókocsikig. És ezen belül még mennyi mindenről kellene beszélni! Szárazfúrás és szilikózis, fúrógép és vibráció összetartozó fogalmak voltak. Ez ma már teljesen a múlté — szerencsére.

Gondoljunk csak a szállításra, amikor az E-i tároló kihajtása elkezdődött, akkor a kézisillőzés, majd a lóvontatás dominált, csak később jöttek a kisebb teljesítményű villamos mozdonyok, sőt, dizelmozdonyal is próbálkozott az üzem, majd a nyolctonnás akkumulátoros mozdonyok, melyeket saját erőből fejlesztettünk kétéltűvé, s ami a szintes pályákon történő szállításhoz a nagy távolságok ellenére is biztonságosan megoldotta.

A tótvári „játéknaknától” eljutottunk a D-i vakakna turisztos vezérlésű, magyar készítésű szállítóberendezéshez, a nagy igénybevételt jelentő gyaloglás helyett rövidesen személyszállító liften közlekedhetnek egyik szintről a másikra az emberek. Mindezek jól reprezentálják az üzem műszaki fejlődését.

1959-ben még csak az öt-fokozatú RKG-gyutacsokat ismertük és tömegesen robbantottuk ki az ácsolatokat, ma a közel háromméteres fogásmélységnek a kirobbantása sem okoz gondot a párhuzamos lyukakkal és a fél másodperces késleltetésű gyutacsok segítségével.

Ez idő alatt kiválasztottuk a legmegfelelőbb fúrószerszámokat, vídiákat, fúrórudakat, kőzetkimélő robbantást alkalmaztunk a vágathajtásnál; aztán a fabiztosítástól eljutottunk odáig, hogy fejteinkben kizárólag fémbiztosítást alkalmazunk. Az állékonnyabb kőzeteknél a cső-

szegecs biztosításban ma már megközelítettük a 90 százalékos részarányt. A vágatfalak torkrétbiztosítása is nagy fejlődésen ment keresztül.

A legmegfelelőbb fejteési technológiát is magunknak kellett kikísérletezni a 25 év során. Az 50-es évek végén a fejteési szállításhoz bizony még a talicska is szóba jött, mert szkrépreink csak mutatóban voltak, s ha voltak is, azok alig haladták meg a lapátolás színvonalát. Ma már ott tartunk, hogy szkrépreink teljesítménye eléri az ötven kV-ot, megtörtént a megfelelő alakú és méretű kanál kialakítása és eljuttottunk a dízelüzemű rakodó-szállító berendezésekhez.

Ma már lapátot kizárólag csak a vágattakarításnál látjuk alkalmazni. Ha figyelembe vesszük, hogy a lapátolás volt a legnehezebb munka és ezt teljesen sikerült kiiktatni, akkor e vonatkozásban igazán elégedettek lehetünk az elért fejlődéssel.

A III. sz. bányauzemben olyan műszaki kollektíva kovácsolódott össze, akiket mindig érdekelt az új, az újra való törekvés. Ötletek garmadája született az üzemi termelés, a munkavégzés könnyebbé tétele érdekében. Remélhetőleg a jövőben is lehet számítani erre a kollektívára, s ha e mellett a műszaki fejlődéssel is lépést tudunk tartani, akkor eredményesen dolgozhatunk a következő években is.

Akik jelen voltak az első „kapavágásnál”

Dénes István főaknászt és *Siklósi Mihály* robbantómestert kértük emlékező szóra nyugdíjasaink közül. Mindketten jelen voltak az „első kapavágásnál”.

A kezdeti időszak legnehezebb feladata az volt, hogy bányászokká neveljük az ország minden részéből összeverbuválódott embereket. Mivel az ittmaradás záloga a fogadtatás milyensége volt, szívesen láttuk az új munkatársakat. Hittünk abban, hogy akit szívesen látnak, jószándékkal fogadnak, meggyökerezik és jó szakemberré válik — mondja *Dénes István*, aki aknászként jött át az I. sz. bányauzemből és 1969-ben ment nyugdíjba.

Jelenleg a gyönyörűvé varázsolt családi ház kert-

jében tart rendet és a nyugdíjas szakszervezeti alapszervezetben bizalmi-ként dolgozik. Régi népszerűségéből semmit sem vesztett, a mások gondjából ma is magáénak érzi.

Örömmel legelteti szemét a három unokán, hallgatja hancúrozásukat, akik szinte az egész nyarat nála töltik.

Arra a kérdésre, hogy elégedett-e, derűs nyugalommal válaszolja: — Meg vagyok elégedve a sorsommal, mert amit tettem, társaimmal együtt, annak volt értelme.

Siklósi Mihály a munkahelyén beszélgettünk. Portás a Diósi úti szervízben. Ma sem szereti a télenlétséget.

— Az üzemkezés mér-

céjével mérve óriási utat tett meg a III. sz. bányauzem. A maiak talán nem is sejtik, milyen mostoha körülmények között dolgoztak a régiek. Bátran mondhatom, hogy érdemes megbecsülni a jelenlegi feltételeket. Örülök, hogy a feltételek megteremtésében munkámmal én is közreműködhettem — mondja, majd a termelési eredmények után érdeklődik.

— Biztos vagyok benne, hogy 1984-ben sem fog szegényt vallani a III. sz. bányauzem kollektívája és feljesíti az éves tervet. Szívből kívánom, hogy ez sikerüljön!

Mindketten türelmetlenül várják az alkalmat, hogy látogatást tehessenek régi üzemükben. Szívesen látjuk őket bármikor!

Akik még dolgoznak

Az 1959. augusztus 15-i indulásnál jelenlevők közül már csak *Bokor János*, *Bettli József*, *Dákai László*, *Kárpáti Ferenc*, *Ormos László* és *Stengl Antal* dolgozik a III. sz. bányauzemben. Az ő visszaemlékezéseikből válogattunk egy csokorra valót a teljesség igénye nélkül.

Ormos László: — Az üzem kiszolgáló létesítményei a szőlői lakótelep melletti fabarakkokban voltak. Négy műszakban jártunk dolgozni. A műszak befejezése előtt egy órával valaki elment befűteni, hogy legyen melegvíz a kiszállóknak. A bányamunkához szükséges anyagokat, szerszámokat naponta magunk szállítottuk. Kezdetben 15 csillénk volt összesen, melyeket megtöltve az 50 méterre levő buktatóhoz kellett tolni. Négy-öt hónapig lóval vontattuk a csilléket. Hatszáz méter kihajtása

után Tótvárra mentünk dolgozni. Ekkor az aknámélyítők folytatták a munkát az E-i tárolóban.

Kárpáti Ferenc: — Fakarusszal jártunk Tótvárra, az itteni barakképületből. A munka sokkal nehezebb volt, mint ma. A faanyagot nekünk kellett beépítésre alkalmassá tenni. Úgy fűrtünk, ahogy tudtunk, a vizesfúrású kísérletek idején térdig erő vízben dolgoztunk. Százszázötven métereket kellett kézisilléznünk, boldogok voltunk, amikor vitlát kaptunk.

Bettli József: — Sok minden megváltozott a lakatos szakmán belül is. „Hogy tanítani tudjon valaki, ahhoz tanulni is kell!” — elv alapján nekünk is lépést kellett tartani a technikai haladásal. Sokszor magunknak kellett kitalálni ésszerűbb dolgokat, jobb módszereket, ha azt akartuk, hogy könnyebb legyen a mun-

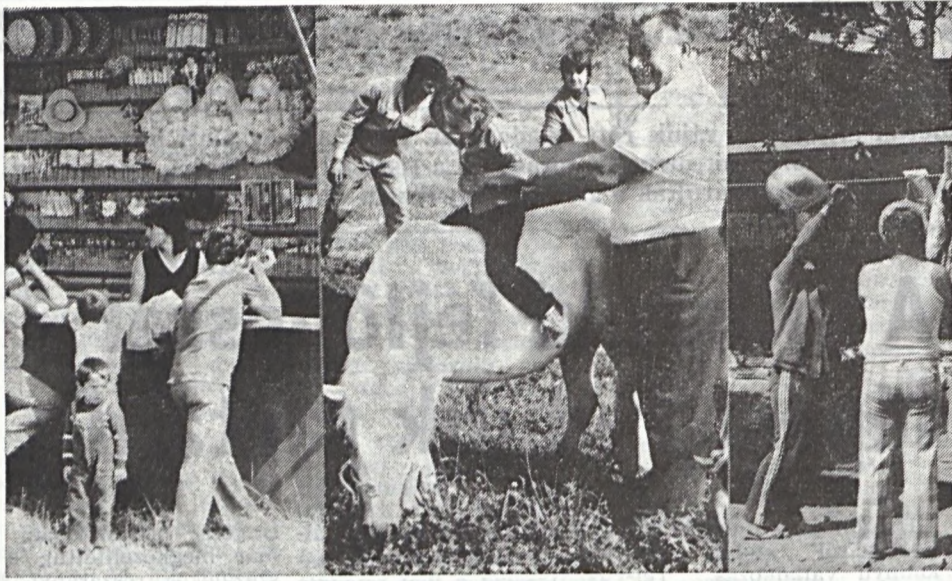
ka. Megtanultuk szeretni a szakmánkat, amiért néhány mai fiatal ki is nevet bennünket.

Stengl Antal: — Az új üzemnél mindenkinek mindennel kellett foglalkozni, a kovácsmunkától a bádógos munkáig. Csináltunk löszerszámot a csillelvontatóhoz, fűrészpóros kályhát az öltözőbe, és javítottunk kompresszorokat. A bányagépparkjának növekedésével szakosodtak a karbantartó csoportok, kialakult az a törzsgárda, amellyel a legnehezebb feladatokat is sikerült megoldanunk.

Mindannyiunknak az a véleménye, nem bánták meg, hogy a III. sz. bányauzem dolgozói lettek és huszonöt éven át hűségesek voltak az üzemhez.

Köszönjük a munkájukat.

Az oldalt összeállította:
Herendi István

Képünk a kővágószőlősi Otthoni randevű sokszínű programjainak néhány eseményét ábrázolja. Bálint Jenő felvétele

Otthoni randevű

A hagyományoknak megfelelően a vszb a Ságvári Endre Művelődési Ház Kővágószőlősi és Pellérdi rendezett színvonalas kulturális és sportműsort az Otthoni randevű keretében.

Kővágószőlősi már kora reggel megkezdődött a búcsúval egybekötött kulturális és sport non-stop műsor. Az újtelepi pályán (III. üzem) a MÉV Szálló—Kővágószőlősi fiataljai mérték össze erejüket a kispályás labdarúgó-mérkőzésen. A kiegyenlített első félidő után (1:1) a község fiataljai remek játékkal 7:3 arányban legyőzték a kapushibákkal játszó szálló csapatát

Délután a futballpályán felállított szabadtéri színpadon színvonalas kulturális műsor szórakoztatta a nagyszámú közönséget. Nagy sikere volt a karate csoport látványos bemutatójának és a hálás publikum nagy tapssal jutalmazta a Ságvári Endre Művelődési Ház népdalkörének hangulatos műsorát. Nem kisebb sikerrel szerepelt a Duó—Fülöp bűvész show műsora és záró akkordként a Pécsi Nemzeti Színház művészeinek színvonalas előadása.

Egy héttel később (július 15-én) a bányászlatka Pellérd községben került sor az Otthoni randevű műsorára. A rekkenő hőség ellenére is szép számú közönséget foglalt helyet az árnyékos adó fák alatt, hogy önfelédten szórakozzon a sportvetélkedő, a népdalkör, a Dozsó—MÉTA, a Duó—Fülöp bűvész és a Pécsi Nemzeti Színház művészeinek kitűnő műsorán.

Ezt követően pedig este a művelődési ház termében búcsú bált rendeztek, ahol a fiatalok és idősebbek hajnali 3 óráig ropták a táncot.

Kovács Miklós

Tenisz

A trigon játéktól a zöld gyepig

Napjainkban nagy népszerűségnek örvend a tenisz, de tudjuk-e, hogy mikor, hol és milyen formában jutott el ideig? A teniszsport történetiről szerint a játék az ősi Rómában keletkezett és első kísérletének a trigon nevű labdajátékot tekinthetjük, amelyet hárman játszottak, háromszög alakzatban. Kezdetben a labdát nyújtott tenyérrel, pusztán kézzel ütötték és a játék lényegét — a maihoz hasonlóan — a labda ütése és visszautérése jelentette. Később a játékeret falakkal vették körül, a küzdelem „teke-labdával” folyt. A játékosok előbb kesztyűt húztak, majd a kezüket hálóskaival borították, ezután pergamennel borított fűtőt, úgynevezett battort írtak használtak, amely a XV. század végére dróttal, majd bélhúrral húrozott, a mai teniszütőkhöz hasonló eszközé fejlődött.

A XIX. században mind több kísérleteztek a tenisz gyepre történő kivitelével. Sikertörténet! A játékot lawn tenisnek (gyeptenisnek) nevezték el. Az első nemzetközi mérkőzést 1883-

ban játszották Wimbledon gyepén, amelyet mindmáig „nem hivatalos” világbajnokságnak tekintenek. Ezt követően rohamos fejlődésnek indult a tenisz. 1900-ban rendezték meg először a Davis Kupát. Hazánkban Mátyás király korához fűződik a sportág honosodása.

Az első gyepeniszpályát Zsigmond Pál építette a városligeti Fásorban, a mai Korvin Ottó Kórház helyén. 1883-ban egy főrangú társaság megalakította az első budapesti Lawn Tenisz Egyletet. A tenisz vidéki viszonylatban való elterjedésének első állomása Balatonfüred és 1888-ban, a vitorlásversenyek idején, már az első teniszversenyeket is lebonyolították. 1894-ben rendezték meg Balatonfüreden az első bajnoki küzdelmeket. Az első külföldi játékosok 1903-ban játszottak hazánkban. 1907-ben pedig megalakult a Magyar Országos Lawn Tenisz Szövetség.

1924-ben Magyarország lejátszotta első Davis Kupa csapatmérkőzését és a dánoktól 3-2-es vereséget

Szőlő- és gyümölcsstermesztő szakcsoport

Idén februárban elindult egy olyan közösség szervezése, amely a művelődési házban működő más csoportokhoz képest szorosabban kötődik a mindennapi élethez, annak valós szükségleteihez. Ez a szakcsoport ugyanis arra lesz hivatott, hogy a vállalati dolgozóknak segítséget adjon a szőlőben, kertben végzett munkájukhoz. Mégpedig állandó szaktanácsadással, szakmai továbbképzéssel, gépkölcsonzással, kirándulásokkal, termékbemutatókkal. Borversenyekkel és más közösségi jellegű rendezvényekkel pedig lehetőséget teremt a

tapasztalatcserére, s talán bizonyos klubéletre. A szervezeti szakcsoport a Pannónia AFÉSZ-hez tartozna szervezetiileg, ami további kedvezményeket jelent (hitelek, vásárlási visszatérítés stb.). A szakcsoportba eddig körülbelül harmincan jelentkeztek, de ez a szám, remélhetőleg, emelkedik még. A formális megalakulást október végére tervezzük, amely a konkrét programmal kapcsolódik össze. Érdeklődni és jelentkezni a nyáron is lehet a 7-102, vagy a 12-478-as telefonszámon.

Kocsi László

Műszaki hírek

Számtalan piackutatás és kísérlet után sikerült egy jó teljesítményű dolgozó föld alatti hosszúlyuk fúrógépet vásárolni.

Ezzel a hidraulikus meghajtású, modern géppel majd hosszú lyukakat fúrhatnak — tökéletes maggal — a IV. sz. bányauzem 13. szintjén.

Néhány kiegészítéssel — amit az üzemi szakemberek építettek a gépre — pl.: tömlővezető, öblítővíz elvezető, fúróállvány kitémasztó szerkezet stb. — egy nagyon üzembiztos gép áll az üzem rendelkezésére, amellyel várhatóan jelentős feltáróvázat megteremtést érünk el.

Kárpáti János

REJTVÉNY

Rejtvényünk vízsz. 1., folytatva függ. 14. és 21. sorában Anton Csehov egyik mondatát rejtettük el. Megfejtésül ezt a mondatot kérjük beküldeni 1984. augusztus 10-ig a szerkesztőség címére. A helyes megfejtők között könyveket sorsolunk ki.

1	A	2	3	4	5	M	6	7	8	9	10	11	M	12	13	S
14							15								16	
17							18		19					20		21
22					23		24		25	26		27				E
28				29			30		31	32					33	
É		34					35		36						37	
38	39		40				41					42	43		44	
45		46		47					48	49			50	51		
52			53			54		55		56		57		58		
59			60	61			62		63			64		65	66	
67					68	69						70				
71					72					73		74				75
Ü		76					77	78		79					80	
81	82					83		84	85					86		
87			88			89				90		91		92		
A													J			93

Vízszintes: 14. A szem váladéka. 15. Nagyon siető. 16. Ide szállít. 17. Lét. 19. Személyes névmás. 21. N.T. 22. A végén keltez! 23. Két vége van. 25. Te és ő. 27. Elemi részszecke. 28. Azonos mássalhangzó. 29. Végküzdelem. 31. Apró díztárgy. 33. Tova. 34. Széptevés. 35. Letolás. 37. Becézett Aladár. 38. Gallium. 40. Toló. 42. Klejtett mássalhangzó. 44. Tantál. 45. Három — oroszul. 47. Szemeivel érkezik. 48. Szófaj. 50. Az a másik. 52. Férfinév. 54. Retegni kezd. 56. Női név. 58. Levelet küldött. 59. Lantán. 60. Azonosak! 62. Tábori illemhely. 65. T. K. 67. Férfinév. 68. Kisegíteni a bajból. 70. Német névelő. 71. Nátrium. 72. Multság. 73. Férfinév. 75. Antimon. 76. Közterület. 77. Fa része. 79. Lányok, asszonyok. 80. K.Z.I. 81. Ures lakt. 84. Részvénnytársaság. 86. A ten alkaloidja. 87. Vízben tisztít. 89. Kémet. 92. Pillangó. 93. Petárda része!

Függőleges: 2. Takarmánynövény. 3. Idegen női név. 4. Magát. 5. Kettős mássalhangzó. 6. Argon. 7. Germán törzs. 8. Erősen óhaj. 9. Tantál. 10. Azonos mássalhangzó. 11. E. 12. Tórium. 13. Anyagi ré-

szecke. 18. Halfajta. 20. El-emel. 23. Irányító száma: 7346. 26. Indoeurópai. 27. Ő maga. 29. Gyermekváros. 30. Dohányzik. 32. Szamárbeszéd. 33. El-látásról gondoskodik. 36. I.T.I. 39. Hadsereg. 43. Jelenleg. 46. Római kettős. 49. Középen vetít! 51. Személyes névmás. 53. Lantán. 55. Hajófar. 57. Hegység Dél-Amerikában. 61. Nővényevő hal. 63. Egészséges ital. 64. Felemelt hang. 66. Kormány. 69. Erbium. 72. Súlyt állapít meg. 74. Felesége van. 75. Orvosi műszer. 78. Régi méltóság. 80. Körgallér. 82. A juh himje. 83. Belső szerv. 85. Visszaont! 86. Tekézni kezd! 88. Etelizesítő. 89. Azonos betűk. 90. Lám. 91. T.G. 92. Éneklő szócska.

Juhász Károly
*

Lapunk július 1-i számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Ha az igazság túl gyenge ahhoz, hogy megvédje magát, támadásba kell lendülnie.

Könyvjutalomban részesültek: Tóth Beáta (Pécs, 39-es dandár út 3/a 7633), Molnár Istvánné (Szentlőrinc, Pécsi út 23. D lh. fsz. 2. 7940), Tassl János (IV. sz. bányauzem).

Kapásból tüzelő

Az MHSZ tartalékosok országos lövész bajnokságán a baranyai csapat tagjaként megszerezték az első helyet. Ezt a versenyt 19 megye részvételével minden évben a győzelem napja alkalmából rendezik meg az MHSZ, az MSZBT fővédnöksége alatt. A verseny pisztolys-, géppisztoly- és párbajlövészetből áll. A baranyai párbajlövészeti csapatban egy Villgép dolgozó, kettő porcelángyári dolgozó mellett Somogyi György „kezelte” a sokat eldöntő pisztolyt. Megnyerték az országos bajnokságot. Ezt követően beneveztek az úgynevezett superkupába is, melyen a meghívott vendégcsapatokkal — BM Rendőrség, Munkásárság, Pénzügyőrség — vetélkedve szintén megsze-

rezték az első helyet. A superkupát Baranya csapata immár harmadszor nyerte. Ez a szó szoros értelemben véve a legkiválóbb győzelem.

Somogyi György 1977 óta tagja az MHSZ tartalékosok klubjának. Munkája mellett igyekszik állandóan szinten tartani a lövészetet, és ha vezetői nem támogatják a versenyeken való részvételét, akkor ezeket az eredményeket nem hozhatta volna. Ez a támogatás nem kevés, hiszen minden verseny előtt a zavartalan felkészüléshez egy-egy hét kikérésel kell számolni gazdasági vezetőinek. Viszont ez meglátszik az eredményeken. További sok sikert kívánunk.

Keller Gábor

Régóta ismerem már vicces kedvét, éppen ezért kerülöm a kézfogást, mert lapátnyi tenyeréből csak halottféher kézfejet vonszolhatnak vissza.

Somogyi György 1968 óta dolgozik vállalatunknál, mint asztalos, aki az EDÜ lövészcsapatának is tagja.

Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBANYASZATI VALLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXI. ÉVFOLYAM 16. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1984. AUGUSZTUS 15.

A BDSZ 1982-es elnökségi ülésére visszatérve

Közelítve az érdekeket

Az elmúlt napokban két-napos látogatást tett vállalatunknál Kovács László, a BDSZ főtákkára, dr. Pintér József, az Ipari Minisztérium Uránipari osztály vezetője, Korompai Péter, a BDSZ Közgazdasági és szociálpolitikai osztály vezetője, és Klimó Istvánné, a BDSZ kultúr-ágítációs propaganda osztály vezető helyettese.

Látogatásuk első napjaindításként a MÉV szakszervezeti bizottságának ülésén vettek részt. Meghallgatták a vállalat Társadalombiztosítási tanácsa munkájáról szóló beszámolót és az azt követő vitát. Az első nap délutánján az Ércdúsító üzemben üzemlátogatáson vettek részt a vendégek, ahol a munkahelyi vezetőkkel és a bizalmiakkal a vállalat bérhelyzetéről és a munkaerő-kérdésről — ezen túlmenően sok egyéb, az EDÜ-ben észlelt munkahelyi problémáról — beszélgettek.

A látogatás második napja bányajárással kezdődött. Kovács László, dr. Pintér József és Klimó Istvánné a II. sz. bányáuzem 23. szintjén a 35-ös csapat munkahelyén Jelenik Lászlóval és munkatársaival, a 10-es csapaton János Józseffel és munkatársaival,

Keresni a problémák megoldását

Kovács László, a BDSZ főtákkára (a kép balszélén) a 35-ös fejtési brigád vezetőjét, Jelenik Lászlót hallgatja. Balint Jenő felvétele

az 55-ös csapaton Nagy Mártonnal és munkatársaival beszélgettek bányászaink munkakörülményeiről és bérhelyzetéről. Korompai Péter az V. sz. bányáuzem 13. szintjén a beruházási munkák jelenlegi helyzetéről, a mélyszinti bányák klímakörülményeiről, a közet hűtésének jelenlegi állapotáról szerzett „izzasztó” tapasztalatokat. A bányajárást követően az V. sz. bányáuzem külszíni létesítményeit tekintették meg a vendégek, majd az

üzemi szakszervezeti bizottságok titkársaival, s a vállalat vezetőivel beszélgettek. A beszélgetés során Kovács László főtákkár hangsúlyozta, hogy a látogatásuk célja az 1982-es elnökségi üléshez kapcsolódik. Akkor ugyanis áttekintették az uránbányászat helyzetét, meghatároztak egy sor feladatot, és most azt nézték meg, hogy mennyire sikerült a feladatok végrehajtása.

— 1982-ben alapvető volt

a bérkérdés, és most megállapíthattuk — mondotta a főtákkár —, hogy a 60 millió forint oda került, ahol a legnagyobb gond volt, a vajúvra. És ezt az emberektől hallottuk.

— A létszám- és egészségügyi probléma lassan közeledik a megoldáshoz, mert a népgazdaság, a vállalat és az egyén érdekeit kell közelíteni. Még nem tudjuk az eredményt, de a megoldást meg fogjuk találni. Látszólag devalválódott a 36 órás munkahét azzal, hogy áttértünk a 40 órás munkahétre, de azt kevesen figyelik, hogy kaptak a bányászok 10 nap pótszabadságot az egészség regenerálódása érdekében.

— Érdekes volt a II. sz. bányáuzemben a fejtési technológiát látni. Ilyen geológiai körülmények között nehéz elképzelni a gépesítést, de keresni kell a nehéz fizikai munka kiváltására a műszaki fejlesztési lehetőségeket.

— Jövetelünk másik célja a hetedik ötéves terv előkészítéséhez kapcsolódik. Ma egy bányát harminc évre, erőművet ötven évre kell tervezni. Ezek összehangolását, a teljes vertikum egymásra építését tekintettük át.

— A BDSZ XXIII. kongresszusának előkészületei kapcsán váltottunk szót a

(Folytatás a 3. oldalon)

Továbbra is magas a gyakorisági mutató

A második negyedév baleseti helyzetének értékelésére július végén került sor a Központban. Az előzetesen készített írásos beszámolóban kitűnt, hogy a legtöbb üzemben emelkedett a balesetek száma. A sérülések leggyakoribb oka továbbra is a sérültek figyelmetlensége volt. Valamelyest nőtt a balesetek következtében kiesett műszakszám is az előző negyedévihez képest, de még így is kevesebb a megtörtént.

Lischka György, a II. sz. bányáuzem biztonsági mérnöke szóbeli kiegészítésében elmondta, hogy az üzem baleseti helyzete tovább javult. Ennek egyik oka, hogy a második negyedévben nem volt áthúzódó balesetük. Nagyobb gondot fordítanak a kivizsgálásra is, hiszen — elsősorban az úti baleseteknél — egyre több vizsgálást tapasztalnak.

Pethő Ernő, a III. sz. bányáuzem főmérnöke arról szövelt, hogy a kiesett műszakszámot jelentősen lerontják az áthúzódó

Biztonságtechnikai értekezlet a központban

balesetek. Olyan dolgozó-juk is van, aki tavaly március óta nem épült fel lábtoréséből. Egyre több a biztosítás, a biztosító anyagok mozgatása közben bekövetkezett sérülés. Nagyon várják már a Szolgálatot üzemben most készülő második ácsológépet, mert annak üzembe állításával legalább a GHH-s fejtésekben csökkenthetnék a baleseti forrásokat.

Horváth Kálmán a IV. sz. bányáuzem főmérnöke arról szövelt, hogy náluk, bár némiképp növekedett a gyakorisági szám, a többi baleseti mutató jónak mondható. Nagyon sok figyelmetlenségből eredő sérülés van. Tapasztalt „öreg” bányászokkal is olyan balesetek történnek, amit még egy kezdő is elkerülhet egy kis odafigyeléssel.

Bokodi Géza, az üzem biztonsági mérnöke többek közt arra hívta fel a fi-

gyelmet, hogy sokan minden alkalmat megragadnak a táppénzes idő megnövelésére. Kisebb sérülésekkel is hosszú ideig kiesnek a termelésből, hiszen a százszázalékos táppénz senkit sem ösztönöz arra, hogy mihamarabb munkába álljon.

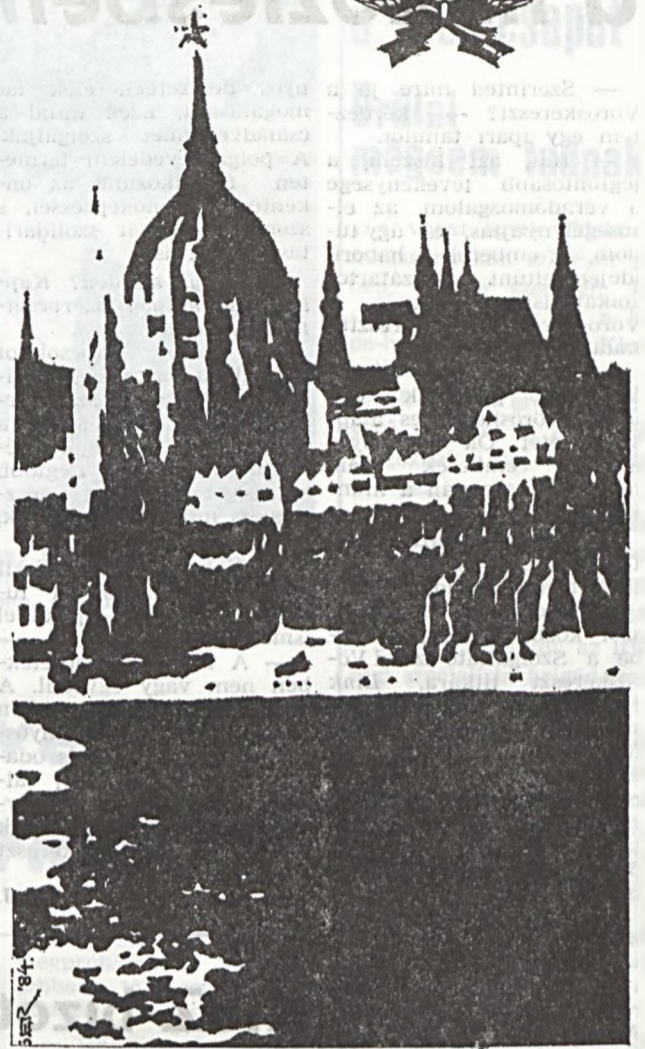
Hornyák Lőrinc, az EDÜ főmérnöke is arról volt kénytelen beszámolni, hogy sok a baleset, sok a sérült. Ugyanakkor nem volt olyan balesetük, melyet műszaki hiányosság okozott volna. Részletesen szövelt az üzem porvédelmi helyzetéről is. Elmondta, hogy a Pulvifix nevű porlekötő anyag jelenleg hiánycikk, de más termékek pótolható, így várhatóan rövidesen javul a porhelyzet az üzem területén.

Bánik Jenő, a Szolgálat üzem igazgatója elmondta, hogy a baleseti helyzet az adott időszak-

ban jónak mondható, de sajnos történtek olyan balesetek is amelyek mindenképpen áthúzódnak a következő negyedévre is.

Varga Mihály, a műszaki főosztály vezetője a balesetek magas gyakorisági számára hívta fel a figyelmet. Pozitívként emelte ki, hogy jelentősen csökkent a közetomlásból eredő sérülések száma. Nagyon megdöbbentő volt viszont az a balesetek, amelyek tárgyak eldőléséből, leeséséből erednek. Egyetértett avval, hogy a II. sz. bányáuzemben megszigorították a balesetek kivizsgálását, s úgy vélekedett, a betegellenőrzés hatékonyabbá tételére is szükség van. Végezetül átadta a második negyedévi baleseti versenyzőket felváltó jutalmakat, melyet a bányáuzemek közül a II. sz. bányáuzem, a külszíniek közül a Szolgálat üzem nyert el.

N. G.

Alkotmányunk 35. évfordulójára

Alkotmányunk születésnapját ünnepli dolgozó népünk. Augustus 20-a 1949 óta nemcsak az új kenyér napja, hanem az alkotmány ünnepe is.

Van valami szimbolikus jelentősége annak, hogy az alkotmány ünnepe egyben az új kenyér ünnepével. Ahogy a kenyér az élet jelképe, úgy az alkotmányunk népünk új életének megtestesítője.

Ma már történelemnek számít az a négy küzdelem év, amely az 1949-ben elfogadott alkotmányt megálmodta. De milyen nehéz egy év volt! Nemcsak az országot kellett újjáépíteni, a háború okozta súlyos károkat helyreállítani, hanem harcolni a hatalomért, amely az új társadalom, a szocializmus építésének lehetőségét teremtette meg. A kommunizmus vezette forradalmi erők, a dolgozó osztályok támogatásával, a dolgozó nép társadalmát újult felépíteni.

osztálya a munkásosztály, amely történelmi jogot szerzett és felelősséget vállalt erre a vezető szerepre. Hatalmát a szövetkezetekbe tömörült parasztsággal, az értelmiséggel és a társadalom többi dolgozó rétegével együtt gyakorolja. A munkásosztály marxista-leninista pártja a társadalom vezető ereje.

„A Magyar Népköztársaságban az állampolgári jogokat a szocialista társadalom érdekeivel összhangban kell gyakorolni; a jogok gyakorlása elválaszthatatlan az állampolgári kötelezettségek teljesítésétől.” Ezért joga és egyben kötelessége minden dolgozó-nak, hogy részt vegyen a közügyek intézésében. Ehhez biztosítani kell a dolgozók minél szélesebb körében a döntések meghozatalában való közreműködést, hogy ily módon is kialakuljon az emberekben a felelősségérzet a meghozott döntések megvalósításáért.

Alkotmányunk 35. évfordulóján bizakodással tekinthetünk a jövőbe. Jó úton járunk, de tudjuk azt is, hogy a szocializmus teljes felépítéséig nagy feladatokat kell megoldanunk. Mindannyiunk kötelessége, hogy becsületesen, legjobb tudásunk szerint dolgozzunk. Úgy lehetünk csak jó gazdái a hatalomnak, ha alkotmányos jogaink mellett a kötelességeinkről sem feledkezünk meg.

Alkotmányunk, az új kenyér ünnepén köszöntjük mindazokat, akik becsületes munkájukkal elősegítették az alkotmányban rögzített alapokon kitűzött céljaink megvalósítását.

Dr. Kóbor Béla

Fehér folt a hírközlésben

— Szerinted mire jó a Vöröskereszt? — kérdeztem egy ipari tanult.

— Hát, azt hiszem, a legfontosabb tevékenysége a veradomozgalmak, az elsősegélynyújtás, és úgy tudom, az emberek a háború idején eltűnt hozzátartozókat, ismerőseiket is a Vöröskereszten keresztül kutatják fel.

— Ez igaz. Ezen kívül? Vegyünk példának egy üzemi vöröskeresztes alapszervezetet. Ok nem nyomoznak emberek után, mégis szükség van a munkájukra.

— Biztosan igazad van. De hirtelen nem tudnék több területet mondani.

— Véd, segít, keres — szól közbe beszélgetésünkbe a Szolgáltató üzemi Vöröskereszt titkára, *Link Ferencné*. — Rendszeresen szervezünk különféle tanfolyamokat — például az elsősegélynyújtáshoz —, szűrővizsgálatokat — például rákszűrés —, hasznos, oktató jellegű előadásokat — például a munkavédelmi ismeretekről.

— Milyen taglétszámmal működtek?

— Taglétszámunk hatvan fő, a kiléptettek helyére új tagokat szervezünk. Az elmúlt évben az üzemben ruhagyűjtési akciót szerveztünk az angolai és mozambiki testvérszervezetek támogatására, s ebbe a Vöröskereszten kívüliek is szép számmal bekapcsolódtak. Az akció olyan jól sikerült, hogy az országos vezetőségtől emléklapot is kaptunk.

— Ez már bizonyos fókig politika, nem?

— Persze. Ha már a politikánál tartunk, akkor megemlíthetem a családvédelmi munkánkat felkészítés az anyai hivatásra. Vagy — felkészítés az idősebb korosztály nyugdíjas éveire, vagy — a hátrá-

nyos helyzetben élők támogatására, ezek mind a családvédelmi szolgálatok. A polgári védelem területén foglalkozunk az önkéntes apolonoképzéssel, szerveztünk már szolidaritási akciót is.

— Ennyi minden? Kapatok valamilyen szervezet-től segítséget?

— Szoros kapcsolatot tartunk a biztonságtechnikai csoporttal, a szakszervezettel, a KISZ-szel, a nőtanácsal, a polgári védelmi szervezettel. Legtöbb segítséget az üzem egészségügyi munkájához adunk, illetve kapunk.

— Nahát! Most kicsit szégyellem magam a tudatlanságomért — pirult el ismerősöm.

— A hiányos ismeretekben nem vagy egyedül. A propaganda eszközeinkben ezidáig volt némi hiányosság, de ezután erre is odafigyelünk, itt értem a vállalati újságunkat is, melyben rendszeresen kívánunk hírt adni a Vöröskereszt munkájáról.

H. J.

A XIII. kongresszus tiszteletére Munkaverseny ma a perkolációs részlegnél

Szép hagyományai vannak a munkaverseny-mozgalmak terén egységünknek, brigádjainknak. A hat brigádunk közül kettő a Vállalat kiváló brigádjai megnevezésű cím tulajdonosa, más brigádok az oklevélrel az arany brigádéremig különböző elismerésekkel rendelkeznek. A részleg, többek között, Kiváló egység, az Üzem legjobb egysége, a XII. kongresszusi verseny győztese címet hárította.

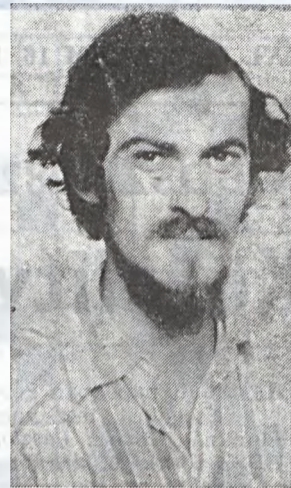
Mindezek köteleznek bennünket arra, hogy a XIII. kongresszus tiszteletére és felszabadulásunk 40. évfordulójára is méltóképpen készüljünk. Részlegünk, brigádjaink magukévá tették a vállalatvezetés felhívását és külön vállalat tesznek a fémtermelés növelésére, az önköltség csökkentésére. Ez a szervezési munka javítását, a technológiai fegyelmek fokozását és a munkaintéztetés növelését igényli a részleg valamennyi dolgozójától. Igen nagy gondot fordítunk arra, hogy a folyamatos termelés személyi feltételeit biztosítsuk a perkolációs és a bányavíz tisztítónál. A létszám-gondok miatt ez csak úgy oldható meg, hogy az üzemelőknél kívül más csoportok tagjai is megtanulják az üzemeltetést, így szükség esetén helyettesítők tudnak lenni. A mi esetünkben a „tanulni” jelszó tartalmi részét így kapcsoljuk össze az igyekkel. Más esetben éppen az üzemelők „nélkülözhető” tagjai kapcsolódnak be a perkolációs terek műanyagfóliás szigetelésének igen sok körültekintést igénylő munkájába. Úgy érezzük az „élni” jelszót, hogy segítsék a brigádok kölcsönösen egymást a munkában.

Az említett példák a munkaverseny-mozgalmakban rejlő helyi körülmények kihasználását jelentik. Nem feledkezünk meg azonban

a sajátos szakmai és az általános politikai ismeretek gyarapításáról sem. Ezt egyrészt a szervezet oktatási formákon, másrészt brigádon belüli vitákon, beszélgetéseken keresztül biztosítjuk. Aktívan veszünk részt mint a brigádrendezyvények gazdái a Ságvari Endre Művelődési Ház programjain, mozgósítjuk brigádjainkat társadalmi munkaakciókra, legyen az üzemi, vagy vállalati rendezés. Szép hagyományai vannak úttörőpatronálásunknak is. Egy szóval minden brigád azt teszi, amivel legjobban tudja szolgálni azokat a célkitűzéseket, amelyet egy-egy időszak követelményei megszabnak számunkra. Így értelmezzük ma a szocialista munkaverseny-mozgalmak célkitűzéseit a Kutató-fejlesztő üzem perkolációs részlegénél.

Dr. Egyed József

Vida Attila KISZ-bizottsági titkár

— Akasztják a hóhért! — örvendeztem a KISZ-iroda ajtajában.

— Hogy érted? — nézett rám kérdően *Vida Attila*, a Szolgáltató üzem KISZ-bizottságának új titkára.

Mikor néhány szobában kifejtettem látogatásom célját, ő is mosolygott. Régebben ugyanis ő kérdezett az újság számára, most pedig...

— Hogy érzed magad az új székben?

— Még fészkelődöm benne. Nem szeretném, ha valamerre is elferdülne. De félre a tréfát. Most látom, hogy ez nem is olyan nyugis munkakör. Igyekezni kell, hogy az előző titkár munkáját olyan irányban folytassam, ahogy azt a tagság elvárja.

— Milyennek látod most a helyi KISZ-életet?

— Nem vitás, hogy a méves kiszeseket mindenhol jegyzik. Mindenhol ott vagyunk, szólnak, vitatkoznak, vetélkedünk. Sok az új, jó vállalati közös program, melyeken új barátokat szerezhetünk, megismerhetjük a más területeken dolgozókat, szórakozhatunk családostól és szólóban.

— Azért biztos vannak helyi problémák, amiket elsősorban neked kell megoldani!

— Emelnünk kell a szervezettséget. Mivel? Vonzó, mindenki érdeklődésének megfelelő programokkal, s az ipari tanulókat iránti nagyobb odafigyeléssel. De ez inkább feladat, mint probléma. Szeretnék javítani a politikai képzés színvonalát. Ennek hiánya ugyanis megkérdőjelezheti a KISZ politikai jellegét. A bizottsági tagok mind-ezekben a segítségemre vannak, úgyhogy nem vagyok misszionárius.

— Több éve aktív kiszes vagy de titkár még sosem voltál. Nem fogja ez némileg visszavágni az eddigi eredményeket?

— Ha úgy érted, hogy mint titkár, nincs gyakorlatom, igazad van. Három évig az előzőm közelében dolgoztam, mint üzemi agitpropos, így nem teljesen ismeretlen a vezetés e fajtája. Nem akarok szóban meggyőzni, a tettek majd úgy is beszélnek helyettem.

Helstáb J.—Egyed I.

KISZ-bizottsági ülés a III. sz. bányüzemben

A III. sz. bányüzemben a közelmúltban tartotta a KISZ MÉV Bizottsága soron következő ülését.

A bizottsági tagok délelőtt bányajáráson vettek részt. Megtekintették a GHH-t, a 0 és 2/A szint között nemrég elkészült liftet és több munkahelyet, ahol elbeszélgettek a fiatalokkal. Délután az üzem főmérnöke, Pethő Ernő tájékoztatta a bizottságot az üzem eredményeiről, Soós Péter bányamérés-vezető, szb-elnök pedig a szakszervezeti bizottság és a KISZ együttműködéséről beszélt.

A beszámoló után a KISZ-bizottság megtárgyalta a „Tájékoztató a III. sz. bányüzem KISZ-bizottságának munkamódszeréről, munkastílusáról, a fiatalok világnézeti nevelésében betöltött szerepéről” c. anyagot, melyet Pál István, az üzem KISZ-bizottságának

titkára terjesztett a testület elé.

A hozzászólókat főleg az oktatás új formáinak hatékonysága (ifjúsági fórum), a szervezeti élet és a pártépítés kérdései foglalkoztatták.

Hrisztov B. Iván, a KISZ vállalati Bizottságának titkára hozzászólásában elmondta, hogy a III. sz. bányüzem KISZ-szervezete az üzemi bizottság irányításával már évek óta igen jól dolgozik. Kiemelte a speciális politikai képzésben elért eredményeket, az Ifjú Gárda és az ifjvezető munkabizottság munkáját, valamint az érdekvédelmi tevékenységet.

A KISZ vállalati Bizottsága a III. sz. bányüzemi KISZ-bizottság munkamódszeréről szóló beszámolót egyhangúan elfogadta.

Magda Edit

Új párttitkár, új alapszervezet élén

Az év elején a IV. sz. bányüzemben átszervezéseket hajtottak végre, aminek következtében a két addig működő termelőegység, négy önálló körlet alakult. A gazdasági egységek tagozódása szükségessé tette, hogy a teljesen önálló tevékenységet folytató körletekben a párt-, a KISZ-, a szakszervezet is kövesse a szétválást. A májusban megtartott választások eredményeként két új alapszervezet alakult és a választások után három alapszervezet élére új titkárt választott a tagság. A 3. körlet titkára *Somogyvári Zoltán* lett.

Somogyvári Zoltán tulajdonképpen fiatal ember, hiszen 1946-ban született, de az üzemben öreg dolgozónak számít, 21 éve dolgozik itt. Annak idején az I-es üzemben csillás-lakatosként kezdte, majd elvégezte a vajúrtanfolyamot, különböző csapatokon dolgozott mint vajúrt. Legutóbb, 1978-tól a 36-os csapatban volt, most júniustól pedig egy szakban a 2. csapat vezetője.

— Miért jöttél el a 36-osról?

— Nem azért mint, ahogy esetleg gondolod, nagyon jól éreztem magam ott, de a körletvezetéssel együtt úgy gondoltuk hogy jobb lesz így. A 36-os csapattal három szakba jártam, mint szakvezető, és a párttitkári megbízást, ha jól akarom csinálni, nem lehet az mellett. Egyébként meg is lepett, hogy engem választottak

Weszl László

Könyvajánlás

Együtt a nemzetiségekkel. Az utóbbi években megjelent az érdeklődés a nemzetiségkérdés iránt. A figyelem természetesen a rossz válaszok az egész világon, így Kelet-Európában is többször vezettek már konfliktushoz a történelem során. A felszabadulást követően nem kevés történet éppen tér-

ségünkben a szomszédos népek kultúrájának, életének kölcsönös megismerésére, megismertetésére.

A kötetben szereplő írások a Magyar Szocialista Munkáspárt nemzetiségpolitikai elveivel, azok mindennapi érvényesítésével, a magyarországi délszláv, német, román, szlovák nemzetiségek életével foglalkoznak. Azt a célt szolgálják, hogy megismertessék az olvasót a legfontosabb ide vonatkozó dokumentumokkal, tanulmányokkal, írásokkal.

Az elért eredményeket és a meg megoldatlan feladatokat áttekintve, arra is rávilágítanak a kötet tanulmányai, hogy az elmúlt évtizedekben milyen utat tettünk meg a nemzetiségkérdés megítélésében, a nemzetiségi politika megvalósításában.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő: **Kisdaróczi János**
Szerkesztő: **Ragoncsa János**
Szerkesztőség: 7633 Pécs, Hajnóczy u. 38. Telefon: 15-851
Vállalati tel.: 7-147, 7-100

Kiadja: a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: **Braun Károly**
Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 11. Telefon: 15-000

MÉV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 10.
Felelős vezető: **Sperczel János**

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre 43,20 Ft
Előfizethető a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

A megkomolyodott csapat

— Tudja, akikhez most megyünk — mondja Bartos István körletvezető, — nemrég még amolyan vagány gyerekek voltak. De mint minden jobb helyen, így náluk is bekövetkezett, hogy családot alapítottak, megkomolyodtak.

A csapat munkahelyére érve első látásra beigazolódik a körletvezető állítása. Három fiatal, jókötésű bányász fogad. Pércsi Zoltán csapatvezető a hajógyárban volt hajóépítő, mígnem 1971-ben a haverok hívták a vállalatba, s ő jött a nagyobb kereset reményében.

— Mindig fizikai munkát

végeztem, így egy percig sem tűnt nehéznek, idegennek a bányamunka. Azóta gyökeret eresztettem, már minden a városhoz, az üzemhez köt. Budapest és a hajógyár nem hiányzik.

— Az 1980-as esztendő végén egy barátommal jöttem az üzembe — mondja Nagy Tibor, — ő vajúvára került, én operátor lettem. Jó másfél hónap után azonban úgy döntöttem, hogy csapatra kérem magam. A sors fintora, hogy a barátom közben elhagyta a vajúvéget az ÉDÜ-be, napszintre ment dolgozni. Ő valószínűleg megbánta, hogy bányász

lett, míg én nem, s úgy tűnik megszerettem ezt a szakmát.

— Én is akkor jöttem, amikor Tibi, — mondja Váradi Artúr — de én egyből vajúvára kértem magam. Itt a 18-as csapatban úgy két hónapja dolgozom, egyébként most végeztük el Tibivel egyszerre a vajúvatanfolyamot. Így még friss vajúvóknak mondhatjuk magunkat. A tervem az volt, hogy öt évet maradok az üzemben, de aztán meg-nősültem, s most nemrég gyerekeim születtek. Így aztán maradok, itt a II. sz. bányauzemben.

Veress Tamás

A képen balról jobbra, Nagy Tibor vajúv, Pércsi Zoltán csapatvezető vajúv és Váradi Artúr vajúv a műanyag légesatorna szerelése közben. Bálint Jenő felvétele

Száz százalék felett a 6-os csapat

Örülni mégsem tudnak

A vágat egyik oldalán a magas padkán szkréper pihen. Vele szemben, kis vaslétrán jutunk fel a hepe-hupás főgurítóba. Kicsit beljebb már nem csak a gépek zúgása erősebb, de a sűrű ködpára is jelzi, már dolgoznak a vajúvén a fúrógépek.

Itt a III. sz. bányauzem hatodik szintjén egy szabadszéli kamrában serénykednek a 6-os csapat tagjai.

Balatinecz László, az ifjú-sági szocialista brigád vezetője keserűen mondja:

— Már megint el kell hagynunk a talpat, mert meddő. Mióta ideköltöztünk alig-alig tudunk teljes vajúvércet robbantani, pedig a szakmány elég magas.

— Ennek ellenére úgy tudom, jól megy a csapatnak.

— Hát? Száz százalék felett vagyunk, de az előző munkahelyünk sokkal jobb volt. Egész más volt ott padolás alatt dolgozni, mint itt élő kőben. Elég volt néhány lyukat fúrni a robbantáshoz, itt meg bizony idejekorán elkezdhetjük a fúrást, ha műszak végén löni akarunk. Persze azért nem kell szegyenkeznünk, de hol van ez a korábbi teljesítményünkhöz.

— Igaz, hogy januárban majdnem százhetven százalékon álltatok?

— No, azt mondjuk egy kiugró hónap volt. Azt a teljesítményt szinte lehetetlen hosszú ideig tartani, de 130 százalék felett zártuk az első negyedévet. Képzelted, hogy elkenődünk amikor megtudtuk, hogy a két-szakos csapatok között nekünk volt a legjobb teljesítményünk és mégis csak huszadikok lettünk a munkaversenyben.

— Hát ez hogy lehet?
— A baleseti mutatónk miatt. En ezt nagyon igazságtalannak tartom. Annál is inkább mert a sérült tartalék volt, nem csapatbeli, így aztán nem volt érdeke, hogy három nap után dolgozni jöjjen.

— Mikor alakult a csapat?

— Két évvel ezelőtt, de sajnos még mindig nem teljes a kollektíva. Sohasem voltunk ötnél többen, tehát, hogy tartalékot ne kellett volna hozzánk telepíteni és most nemrég a Palkó Pista is elkerült tőlünk. Elvégezte az aknáziskolát és most felügyeletet lát el. Abban bízunk, hogy egyszer majd jön hozzánk olyan fiatal is, aki megragad nálunk — mondja a csapatvezető.

Nógrádi G.

Egyet akar az idős és fiatal

Felvételünkön a MAZ szocialista brigád tagjai.

Egyed Imre felvétele

MAZ szocialista brigád

1964 óta lankadatlan energiával dolgoznak együtt, nevelnek fiatalokat. A húsz év alatt egyetlen egyszer érték el az Aranykoszorús brigád címet, pedig érdemeiket, lelkesedésüket és munkájukat nézve a sok ezüst egyike-másika arany színben is pompázhatna. Az idős és fiatal jól megfér ebben a közösségben. Nincs veszekedés, civódás, marakodás. Egyet akarnak és erre próbálják nevelni az új tagokat is — eddig sikerrel. Kik ők? A Szolgáltató üzem gépkocsi-szerelőkből álló MAZ szocialista brigádja.

— Honnan ez a név?

— Húsz éve ez volt nálunk a legmodernebb tehergépkocsi, s mivel kapcsolatban álltunk vele, róla neveztük el a brigádot — emlékezett a névadóra id. Berecz József.

A brigád másik alapító tagja Antal Gábor, mikor a múltól faggattam, kiült arcára a nosztalgia.

— Mennyire más volt régebben! Nem a pénzt hajtották, — ennél sokkal inkább az erkölcsi elismerés volt az ösztönző. Szerintem jobban kijöttek egymással az emberek. Én nem panaszkodom, mert mi ugyanúgy kijövünk egymással

mint régen. De az ember látja, hogy másutt bizony nem ilyen a légré.

— Ezt én is tanúsíthatom — szölt közbe a fiatal Bobány Sanyi. Kezdetben abba a csoportba kerültem, ahol többségében ebből a brigádból valók voltak. Szimpatikusaknak találtam őket, s láttam, hogy érdemes belépnem közéjük. Nem bántam meg.

A brigádvezetőt illetően kellemes meglepetés ért. Én ugyanis azt hittem, hogy ezt a tisztséget vagy egy régebbi dolgozó tölti be. Náluk egyik sem. Mindannyian bizalmat szavaztak egy friss munkaerőnek, Tüske Istvánnak, és rábízták a vezetést.

— Ezen először én is meglepődtem, mert nem ez az általános. De jól esett a bizalom. A feladatom igen könnyű, mert nagy az egyetértés. Amíg másutt GMK-val, kiskerttel, építkezéssel foglalkoznak délutánonként, addig nálunk mindezek közé beiktatjuk a brigádprogramokat is. Az igény szerinti kulturális műsorokon kívül, egyidőben rendszeres nálunk a gyár-és üzemlátogatás, tapasztalatcsere szakmai és egyéb vonalon.

— A brigádban sok a fiatalember. Tartják velük a kapcsolatot a katonaság idején?

— Hogyne! Támogatjuk őket anyagilag, s az itt szerzett barátok sűrűn látogatják a laktanyában őket.

Közelítve az érdekeket

(Folytatás az 1. oldalról)

emberekkel. Tükörkép ahogyan a szakszervezeti munkáról beszélnek, vélekednek az emberek. Szélsőségektől mentes, egyszerű, konkrét bányász-megnyilatkozásokat hallottunk, amelyeket a szakma féltéséből, a szakma szereitől vetettek fel az emberek. Komoly, az itteni politikai munkának a gyümölcse ez. Tudják az em-

berek, hogy mi a gond, és megpróbálnak a lehető legjobban tájékoztatni bennünket.

— Hasznosnak tartjuk a kétnapos látogatást, a találkozást. Megerősít egy sor dologban. Több érvanyaggal fogunk rendelkezni, hogy a korábbi felvetésekre megfelelően reagáljunk — mondotta a látogatás befejezésekor Kovács László.

Kukai András

VÁLLALATI ÉS ÜZEMI TERVMUTATOK (KIEMELT) TELJESÍTÉSE AZ ÉV ELEJÉTŐL

Vállalat:	II.	III. százalékból	IV.
fémtermelés fkg	102,4%	98,2%	99,6%
vágathajtás fm	99,6%	107,5%	100,7%
létszám fő			
geológiai mélyfúrás m			
Erdősítő üzem:			
vegyi feldolgozás t			
Bányauzemek:			
nyersérctermelés fkg	105,2	100,0	100,0
vágathajtás fm	107,1	93,7	93,6

A Vállalat kiváló brigádja" címet viseli az 1983. évi kiemelkedően jó gazdasági és politikai munkájáért a Kutató-mélyfúró üzem „Gagarin” szocialista brigádja. Képviseletükön: együtt a brigád.

Egyed Imre felvétele

Szocialista brigádok és művelődés

A brigádmozgalom fennállásának 25. évfordulója alkalmából rengeteg cikk, tanulmány jelent meg, melyek a szocialista brigádok szerepét vizsgálták és méltatták a gazdaságban, a közéletben és az úgynevezett munkahelyi, vagy munkásművelődésben is. Miután elfogytak ezen évfordulós írások, szeretnék néhány nem eléggé tárgyalt ellentmondásra és tendenciára rámutatni, főleg olyanokra, melyek a művelődés szempontjából jelentősek.

Először arra szeretnék rámutatni, hogy nem minden brigád feltétlenül közösség, és főleg nem művelődő közösség. A brigád fontos termelő csoport és csak közösséggé fejlődése egy meglehetősen előrehaladott fokán jut el oda, hogy a mindennapi — munkahelyen kívüli — életben és az ebbe tartozó kulturális, művelődési tevékenységben is közösség legyen.

Évek óta készítünk a brigádoknak egy kulturális ajánlatot, amely ötleteket, javaslatokat tartalmaz, segítséget kíván adni a brigádok művelődési tevékenységéhez. Ezt minden brigád megkapja, rendszerint még vállalásainak megtétele előtt. A tapasztalat az, hogy kevés és egyre kevesebb brigád jelentkezik ezek alapján bármiféle igénytel, elképzeléssel, melyet a művelődési házban, vagy annak segítségével kíván megvalósítani. Itt azokról a klub-szerű együttlétekről beszélünk, amelyeknek bármiféle művelődési tartalma van a lakberendezéstől a kozmetikán, a sporton és a KRESZ-en keresztül egészen az úgynevezett „magas” kultúráig.

Ennek persze igen sok oka lehet, az iskolából hozott, a napi életből táplálkozó igénytelenségtől egészen addig, hogy jelenlegi ideológiánk nagyvonalúan úgy fogalmazható meg: dolgozni, dolgozni, minél többet, és minél hatékonyabban. Ez nyilván nem kedvez az olyan tevékenységnek, ami nem azonnal kézzelfogható anyagi eredményt hoz. Ami pedig az oly sokat szajkózott meg-növekedett szabad időt illeti: egy országban, ahol stagnál, vagy romlik az életszínvonal, lassú, vagy leáll a gazdaság növekedése, ráadásul két gazdaság van, ott ha felszabadul az egyikben bizonyos munkaidő, az a második gazdaságba vándorol át, nem pedig a szabad időt gyarapítja. Más kérdés, hogy ha ezt gyarapítaná is, az mennyiben fordítódna a művelődésre, hisz közhely immár, hogy a tudást, a felkészültséget, a „szellemi tőkét” nem becsüljük sokra anyagilag. Következésképp, erkölcsileg sem.

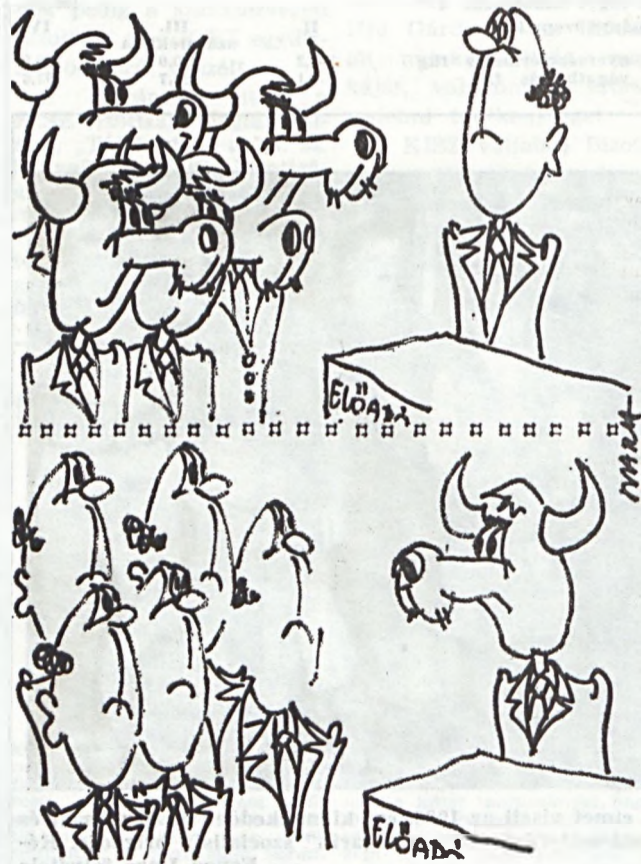
További probléma, hogy megváltozott a magyar társadalom szerkezete, átalakultak politikai-gazdasági viszonyaink. A munkásosztály már nem a forradalom egyedüli letéteményese, nem valamiféle könnyen elkülöníthető élcsapat. Ilyenformán a munkásművelődés fogalma is merő anakronizmus. Jó-

szerivel használhatatlan. Sokkal célszerűbb ma már rétegekben gondolkodni, mint osztályokban. Ez természetesen, hisz a fejlődés mindig a differenciálódás, a bonyolultabb felé tart. Igen sokféle társadalmi csoportban, rétegben kell gondolkodni egy vállalatban belül is. Ez a brigádmozgalomban is következményekkel jár, valószínűleg a többszempontú megközelítés lesz szükséges a rétegzettségnek megfelelően, akár a jelmondatok szintjén is. A szocialista módon élni, dolgozni, tanulni eddig jórészt csak azt jelentette, hogy minél több százalékot teljesíteni kevés üzemi balesettel, minél több bizonyítványt szerezni, minél több társadalmi munkát végezni, minél több filmet, színházi előadást megnézni stb. Holott biztos, hogy ezeket az élettevékenységeket nem szabad egy mennyiségi versenybe kényszeríteni, valamikor a minőség kérdése is felvetődik.

A művelődés nem lehet „versenyszám”. Mindez azt jelenti a művelődésben dolgozók számára, hogy többféle, többtípusú, eltérő igényű közösségnek fogják fel a brigádokat, és más-más módon közelítsenek hozzájuk, s ne várják mindegyiktől ugyanazt.

Fontos az is, hogy a mozgalom ki tud-e termelni magából igényes vezetőket, akik minták lehetnek a többiek számára, nemcsak mint termelő, hanem mint művelődő embernek is. Ez viszont a társadalmunkban jelenlévő értékrendek, valamint azok használhatóságának a kérdését veti fel. Mindezekkel (és még sok más problémával) szembe kell néznünk, mert ezek az (akár csak potenciális) emberi közösségek fontosak a továbblépésünkhöz.

Kocsi László

Két szemszögből.

Szarka Tibor rajza

Hertelendi gyermeküdültetés 1984.

Gyertek be ti is. Olyan „klassz” a víz!

Nagy Rudolf felvétele

A vállalat szakszervezeti bizottsága támogatásával a IV. sz. bányauzem és az Ercdúsító üzem magyarhertelendi pihenő telepén június 23. és július 23. között gyermeküdültetést szervezett a vállalati KISZ-bizottságunk.

Az eddigi legnagyobb létszámú táboroztatáson négy turnusban 220 gyermek vett részt.

A felügyeletet az üzemi KISZ-bizottságok titkárai és ifivezetői látták el. A tábor programjában szerepelt számbahorú, táborniz, tábori fele sem igaz vetelkedő és első alkalommal Mohai István, az MHSZ Ércbányász Modell Klub vezetője jóvoltából modellrepülésnek örülhettek a gyerekek, amit követően papírmmodell-építő versenyre került sor.

Nagy népszerűségnek örvendett a hertelendi strand látogatása, ami minden turnusban lehetséges volt egy-két borús esős naptól eltekintve. Jó kapcsolatokat alakítottak ki a két „szomszéd várral”, a makói és a kisújszállási úttörőtáborokkal, akikkel közös programokra is sor került.

A tábor hangulata, valamint a hazafelé tartó buszokon uralkodó légtör-

mind azt sugallmázta, amit meg is fogalmazott, jövőre egy-két sírós gyermekhang ugyanitt.

H. B. I.

Hozzászólás

AZ ELEGET KÖLTÜNK-E KULTÚRÁRA CÍMŰ VITAINDÍTÓ CIKKHEZ KAPCSOLÓDÓ HOZZÁSZÓLÁSOK ÖSSZEFOGLALÁSÁHOZ

„...próbálkozunk fél-hazai kísérletekről, ahol megoldásokkal” — írta az a művelődési intézmények egyik hozzászólója, lesz-e benne bárki rendezhetett belőle egész? Máról holnapra biztosan nem, de ennek hite nélkül az emberiség kultúrájért, leegyszerűsítve: létünkért, továbbfejlődésünkért aggódók és tenniakarók népes serege egy lépést sem tudna tovább tenni. A változtatás halaszthatatlan igénye érződött társadalmi életünk egyéb területeihez hasonlóan e hozzászólásokból.

Hogyan is kezdődött? A Művészeti Szakszervezetek Szövetségének pécsi nyílt vitájából idéztünk néhány felvetést azzal a szándékkal, hogy a vállalati és üzemi kulturális élet irányítói és az érdeklődők is mondják el véleményüket, amelyeket nyilvánosságra is hoztunk. Végigolvastva a hozzászólásokat, elmondhatjuk, hogy az a témakör mellyel a hozzászólók foglalkoztak, akár egy mai, korszerű kulturális életünk problémáival foglalkozó tanulmány tartalomjegyzéke is lehetne.

„Egyes személyek programokat, új formákat találnak ki, s ehhez igyekeznek az érdeklődést felkelteni.”

„Még ingyen sem kell a kultúra.” „És a szegény szervező nem érti, miért írják fásultak az emberek.” „Az előadások nézőinek személye szinte mindig ugyanaz.” Mi, magyarok, amúgy is mindig büszkék voltunk és vagyunk évezredek kultúránkra! A mondatokban levő ellentmondás érzékelhető valóság.

„Felmérte-e valaki, kinek mihez volna kedve, milyen igénye van, mit szeretne látni, hallani...” Igen, több részben még ma is használható felmérés van a birtokunkban, mely a vállalati kulturális munka tervezésének alapja. Népművelőink évente többször is „felmérik” az üzemi igényeket, melyek figyelembevételével szerveznek. Esetenként azonban csak az igénylő nem jelenik meg az „igényelt” műsoron. Tudnak „olyan

Útmenti kereszttek

Nem azokra a kőkeresztekre gondolok, melyeken a corpus is rajt van, s arany betűkkel rávéve, hogy valamikor ki is állították. Azokat a kisebb, gyakran egyszerűbb keresztteket nézem meg, melyeken hol friss, hol száradt koszorúk, vagy virág jelez, egy-egy tragédiát. Olvan kereszttek ezek, melyeknek nem volna szükségesszerű az ottléte még akkor sem, ha sokszor azt halljuk, hogy a motorizáció korszakában élünk.

Mégis, hogy ezek mentőként ott láthatók, nem egy esetben emberi felelőtlenség, gondatlanság okai, vagy a statisztika szerint az alkoholé, Meggyőződés, legtöbben tudják is, hogy miről van szó. Azok emlékére, s az utókor figyelmeztetésére állították szülők, feleségek, gyermekek, akik ezeken a helyeken vesztették életüket, teljesen értelmetlenül. Azok, akik ifjan, középkorúan, néha idősen haltak meg az oly sokszor emlegetett közlekedési morál megszűnése miatt.

Igaz, hogy korunkban sok tekintetben felgyorsult az élet. De ez nem azt jelenti, hogy most már esztelenül — vagánykodásból, virtusból — rohanjanak nemcsak önmaguk, hanem mások életét is veszélyeztetve az utakon. Szomorúsággal tölt el, ha szinte naponta olvasom a baleseti krónikát. Hány és hány ember szerez egy életre maradandó rokkantságot, s azt a kisebbségi érzést, hogy ő most már nem teljes értékű ember.

Érdemes lenne néha megtekinteni az Állami Biztosító kárrendező parkolóját. Akkor bizonyosan kevesebb volna az utak mellett felállított kereszt.

Kiss József

Aknász-képzés

A Péch Antal Bányai Aknász-képző Technikum levelező tagozata az alábbiakban közli az 1984—1985. évi felvételi időpontjait.

Az érettségien alapuló két-éves képzésre jelentkezők számára, augusztus 21., 23., 28., 30-án és szeptember 4-én felvételi előkészítő tanfolyam lesz 15 óra 15 perces kezdettel.

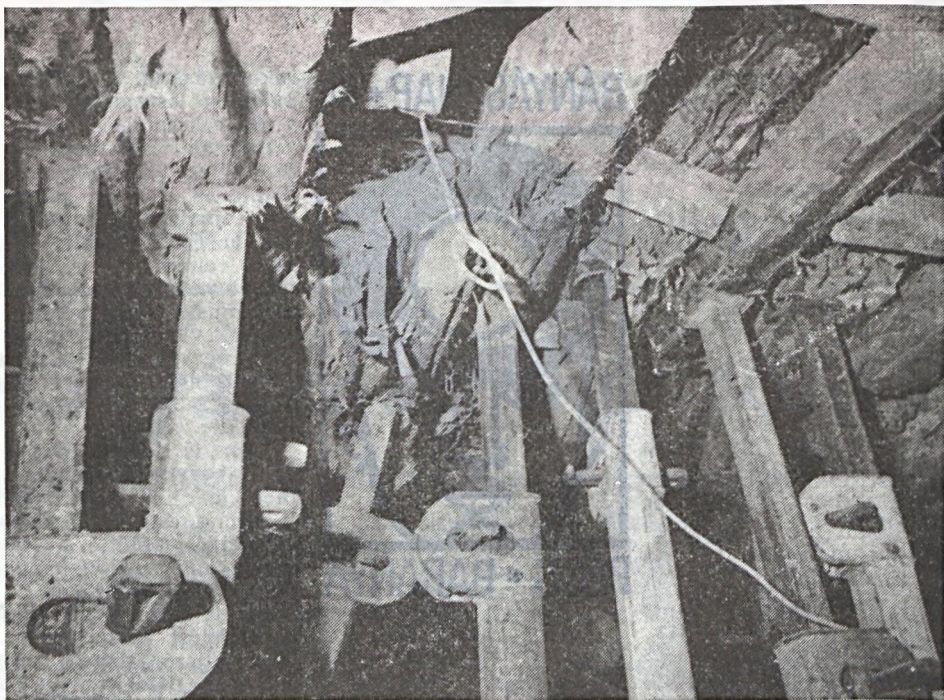
A felvételi írásbeli vizsga: szeptember 6-án 15,15 órától. A szóbeli vizsga: szeptember 8-án 8.00 órától lesz.

A négyéves képzésre jelentkezők számára a felvételi vizsga: augusztus 28-án 8,00 órakor kezdődik.

Az iskola címe: Pécs, Székesfehérvár u. 4.

Dr. Roisz Andrásné

Biztonságosabb, gazdaságosabb

A T 25-ös fémtámok és a megfelelő vastagságú akác süveggerendák nélkül — ilyen nyomásviszonyok mellett — nehezen képzelhető el a biztonságos bányászati munka a III. sz. bányüzem 7. szinti fejtéseiben.

Berényi Tamás felvétele

A sűrűlő acéltámokról

A vállalat 1984. évi szociális tervének munkavédelmi tervfejezete az om-lásveszély elleni védekezés c. bekezdésben leszögezi: „A korszerű fejtésbiztosítás arányának szintentartásához T 25 típusú sűrűlő acéltámokat kell beszerezni.”

— A fémtámok beszerzését 1970-ben kezdtük — mondja Pethő Ernő, a III. sz. bányüzem főmérnöke. — A szénbányáktól vásároltuk meg a „leselejtezett” Schwarz-támokat, mivel ők áttértek a hidraulikus támokra. Két évvel később már mintegy tíz ezer darab ilyen támunk volt, s ezzel a mennyiséggel már el tudtuk látni a bányát. Azóta fejtéseink kizárólag fémtámmal vannak biztosítva. A T 25-ös szovjet fémtám első szállítmánya (500 darab) 1979-ben érkezett üzemünkbe. Napjainkra a fémtámok aránya változott, Schwarz-támból 5835 darab, míg T 25-ből 4298 darab van jelenleg.

— Míg korábban az 1,20—1,50 méteres ácsolási távolságok voltak a jellemzők, most az 50—60 centiméteres ácsolási távolság jellemző. Ez azt vonja maga után, hogy lényegesen több táma van szükség. Így a tízezres nagyságú fémtám mennyiség kevés, jelenleg mintegy öt-ezer darabra lenne szükségünk. A fémtámok biztonságos bevezetését mindenképpen pozitívként kell elkönyvelni, mert biztonságosabb, többször felhasználható, mint a fatám, s ebből következően gazdaságosabb is.

— A T 25-ösnek előnye a Schwarz-támmal szemben, hogy könnyen mozgatható, jól előfeszíthető. Visszarablása nálunk nem nehezebb az általunk leggyártott és alkalmazott

kengyelekkel, mint a Schwarz-támok rablása, melyekre már gyárilag beépítették a rablócsapot.

— Üzemünk 1973-ban kezdte a Schwarz- és a Becorit-fémtámok alkalmazását. 1977-ben 110 darabbal kezdtük a T 25-ös fémtámok meghonosítását. Üzemszerű alkalmazásuk 607 darabbal 1978-ban kezdődött. Jelenleg mindhárom fémtámtípus megtalálható még üzemünkben — mondja Tisza István, a II. sz. bányüzem főmérnöke.

— A fémtámok alkalmazásának is köszönhető, hogy a fejtési teljesítmények növekedtek. A legfontosabb szempont azonban az, hogy a közhatalból eredő balesetek gyakorisága csökkent.

— Dolgozóink ösztönösen örülnek a fémtámok alkalmazásának — mondja Varga László, a IV. sz. bányüzem igazgatója. — Igen megkönnyíti a munkájukat. Jelenleg mintegy háromezer darabbal rendelkezünk. A második felében tervezzük egy fémtámműhely megépítését. Most két szinten, a hetesen és a hatoson használjuk a fémtámokat, de szeretnénk a további szinteken is ezek alkalmazását bevezetni.

— A bányaműveletek nagy mélység felé történő eltolódása következtében — mondja Varga Mihály műszaki fősztályvezető — még inkább szükség van a fémtámok nagyobb volumenű alkalmazására. Sajnos gond van a szükséges mennyiség beszerzésével a Szovjetunióból, ezért piacutatást végzünk, melynek eredményeként 1984-ben már Lengyelországból is behozunk száz darabot kíséreltetre.

Veress T.

Szerkesztői üzenet

Július hó elején Böszel Vilmosné aláírással levél érkezett a vállalat vezérigazgatójának a pb és az szb titkárnak címezve, amiben a levélíró elmarasztalóan ír a vállalati egészségügyi szolgálat egyik szakrendeléséről és az ott folyó kezelésről. Sőt, vészharangot kongat, mintha mentőangyala akarna lenni az ott kelet betegeknek. A mentőangyalt mindenhol szívesen fogadják, csak hogy a levél állításai enyhén szólva valótlanok. A levélben megnevezett kezelésre járók közül többen azt állítják, hogy a kezelések ugyan olyan jók, szakszerejük, mint az ország bármelyik rendelőintézetében. A kezelések szakszerejük és lelkiismeretesen végzik. Megállapítottuk, hogy Böszel Vilmos névű dolgozónk nincs és soha nem is volt. A levélírónak azt üzenjük, hogy, ha állításait tudja bizonyítani, akkor lépjen elő a homályból és bizonyítsa be, ha nem tudja bizonyítani, akkor pedig álnév mögé bújva ne vágaskodjon. Gácsi Mátyás

§ JOGIESETEK

EGY MUNKAÜGYI VITA TANULSÁGAI

Minden egyes munkaviszony létesítése alkalmával a dolgozó és a vállalat között munkaszerződés jön létre. Ezt a szerződést csak két fél hozzájárulásával lehet módosítani, egyoldalú intézkedéssel nem.

Esetünkben a dolgozót 1969-ben meghatározott munkakör elvégzésével alkalmazták. 1979-ben megbízták azzal, hogy a munkaszerződésbeli munkakörén kívül más tevékenységet is lásson el. Ez a más tevékenység eredetileg 1—2 hónapra szólt volna, azonban a gyakorlat azt eredményezte, hogy fél évig a munkaszerződés szerinti munkáját végezte, fél évig azt az egyéb megbízatását. Négyéves ilyen munkateljesítés után ezt a más tevékenységet újabb más megbízatással kívánta a vállalat állandó jelleggel módosítani, azonban ehhez a dolgozó már nem járult hozzá. Az ügyből munkaügyi vita keletkezett, amiben a Legfelsőbb Bíróság azt mondta ki, hogy a Munka Törvénykönyv 35. § (1) bekezdése szerint a dolgozó indokolt

A fiatal műszakiak helyzete a Kutató-fejlesztő üzem analitikai üzemegységénél

Az analitikai üzemegység elődje, a központi laboratórium 1957-ben alakult. A laboratórium akkori feladata szűkkörű volt, érc- és vizek U-tartalmának meghatározásán kívül csak néhány más komponens elemzését kellett elvégezniük. Feladataink gyors ütemű növekedésével arányosan nőtt a laboratórium dolgozóinak létszáma, néhány év elteltével a kezdeti 12 fő helyett már 33 fő dolgozott a laboratóriumban. A dolgozók életkora közel áll egymáshoz, az átlagéletkor akkor 25 év körül járt.

Erről az időszakról elmondható, hogy amilyen mértékben nőttek a laboratórium feladatai, olyan mértékben nőttek fel ezen feladatokhoz a laboratórium dolgozói, és végeredményben egy jól képzett, a legkényesebb feladatok elvégzésére is alkalmas baráti közösség alakult ki, néhai dr. Upor Endre vezetésével.

Az 1957—58-ban történő együttkezdésnek az utóbbi években jelentkező hátránya, megpedig a közel azonos időben történő „tömeges” nyugállományba vonulás. Néhány év alatt 12 régi dolgozónk került nyugállományba, és a sornak ezzel még nincs vége. Ezen dolgozóknak új feladatokkal történő pótlása nagy feladatot ró az üzemre, illetve az üzemegység vezetőire.

Azonban elmondhatjuk, hogy néhány kisebb zökkenőtől eltekintve, jó úton haladunk. Ebben nagy szerepe van a kellő megfontoltsággal megtervezett és megvalósított káderutánpótlásnak, illetve káderkinevelésnek. Fiatal dolgozóinknak állami oktatásban való részvételével és önképzéssel kívánjuk elérni, hogy a jelenlegi átmeneti időszak után is, szakmailag jól képzett, a mai követelményeknek

megfelelő szakember gárda álljon a laboratórium, az üzem, a vállalat rendelkezésére.

E célt szolgálják a korábbi években megvalósított és jelenleg is folyó beiskolázásaink. Ennek megfelelően pl. egy dolgozónk a múlt évben szerzett oklevelet a Veszprémi Vegyipari Egyetemen, egy másik diplomás dolgozónk ez évben kezdte el a kétéves műszeres analitikus szakmérnöki karon a továbbtanulást, egy harmadik fiatal munkatársunk hathónapos tanulmányútját tölti Zürichben. Az elmúlt két évben négy fiatal munkatársunk szerzett technikus oklevelet.

Fiatal műszaki dolgozóink közül egy fő rendelkezik kettő nyelvvizsgával, egy fő ez évben kíván angol nyelvből vizsgát tenni, míg egy harmadik munkatársunk a vállalat által támogatott nyelvtanfolyamon tanul (idősebb dolgozóink közül három fő rendelkezik nyelvvizsgával).

Az üzemegység műszaki kollektívája kutatási munkáiból évente 6—8 előadást tart konferenciákon. Ez-

zel kapcsolatban örvendek, hogy ebből fiatal kollégáink is részt vállalnak. Az ez évben eddig megtartott három előadásban egy két éve végzett diplomás, illetve két technikus végzettségű munkatársunk osztozott.

Üzemegységünknel folyik a néhány éven belül nyugállományba menő laborvezetők utódainak kivételése is. Az illetékesek mindent elkövetnek, hogy a néhány év múlva bekövetkező stafétát átadás minél sikeresebb legyen. Természetesen előfordulhat, mint ahogyan a múltban is előfordult már, hogy az 5—6 év alatt kinevelt, illetve beérett szakemberek más üzemnél, vállalatnál fognak állást vállalni, ott, ahol 800—1000 forinttal több lesz a fizetésük havonta.

Sajnos nem jelent előnyt az egy ideig húzóerőt jelentő ötnapos munkahét, a 36 órás munkahét sem, a rövidesen általánossá váló 40 órás munkahét bevezetése miatt. Vonzó erőként megmaradt az öt, illetve tíznapos ionizációs pótszabadság.

Összefoglalva a leírtakat elmondhatjuk, hogy fiatal műszaki dolgozóink minden lehetőséget megkapnak ahhoz, hogy néhány éven belül jól felkészült szakemberekké váljanak, ha ezen lehetőségekhez szorgalmukat is hozzáadják.

Dr. Hohmann Jenő

Újítások

A vállalat július végéig a következő újításokat fogadta el hasznosításra.

II. sz. bányüzem: Prészszám bőrtömítő készítéséhez. Az újító neve: Reinhardt Ferenc (15 500 forint).

IV. sz. bányüzem: Fűrészgép satubetéte. Az újító neve: Bittner Ferenc (27 400 forint).

Szolgáltató üzem: Hosszútollú fűrészár vízűtűfürat marása. Az újító neve: Márkus István (40 ezer forint). Felfogó tárcsa MHF—200 fordítókup esztergálásához. Az újító neve: Németh Miklós (28 ezer forint). Darureteszelés KAMAZ gépkocsi fék- és tengelykapcsolójához. Az újító neve: Ferencz László, Sándor Zoltán (B). Készülék beömlőház gyártásához. Az újító neve: Németh Miklós (17 ezer forint). Forgásirányt biztosító fázisvédő kapcsolás. Az újító neve: Kozma István (75 ezer forint). Készülék csillertengely egyengetéséhez. Az újító neve: Ovári Ferenc, Vastag Sándor (B). Bevonat Ni-hard formára. Az újító neve: Simon Ferenc (18 ezer forint). Készülék szalag vezetéséhez pántológépen. Az újító neve: Horváth Lajos (9 ezer forint). Fűrészár hevítő hűtővíz kifolyó szelvény növelése. Az újító neve: Kiss László (30 ezer forint). Állvány csiszolókorong szabályozás-

hoz. Az újító neve: Majkó Tivadar (B).

Éredúsító üzem: Elektromos ütemadó. Az újító neve: Horváth József (9 ezer forint). CSKA tololár kopórészek felhelyezése. Az újító neve: Szigeti József (180 ezer forint). Mintahomogenizátor emelőúdra szerelt levegőtétővel. Az újító neve: Szabó Lajos (9600 forint). Hűtőolaj-szivattyú vezérlés zagytároló olajtartályánál. Az újító neve: Suhá Gábor, Csontos József (B). Lyukasztó szerelvény téglalap alakú nyílásokhoz. Az újító neve: Szabó Lajos (10 300 forint). Szablon kollektorcső hegesztéshez. Az újító neve: Vogel Károly, Szegvári József (19 600 forint).

Kutató-fejlesztő üzem: Négykomponenses ércmin-taelemzés. Az újító neve: Szilárd Miklósné, Somogyi Csaba (90 ezer forint). Kapcsolásos HT 680 x számítógép adatátvitelhez. Az újító neve: Szabó Levente (75 ezer forint).

A zárójelben levő számok azt a többletgyereket jelölik, amit a vállalat az újítások alkalmazásával éves szinten ér el. (B): balesetveszélyt, az egészségre káros tényezőket csökkentő, vagy a munkahelyi körülmények javítását szolgáló újítás. Hasznossága pénzben nem fejezhető ki.

Dr. Marton István

Környezetvédelem az urániparban

Napjainkban a környezetvédelemmel összefüggő kérdések a közvéleményt egyre nagyobb mértékben foglalkoztatják. Ez az érdeklődés végsősoron indokolt: az utóbbi évtizedekben az ember mindennapi tevékenysége során — különösen az iparilag fejlett államokban — annyira megváltoztatta természetét, hogy ennek káros következményeivel is számolni kell. Ezért jogos igény, hogy környezetünk védelmére fokozott figyelmet fordítsunk.

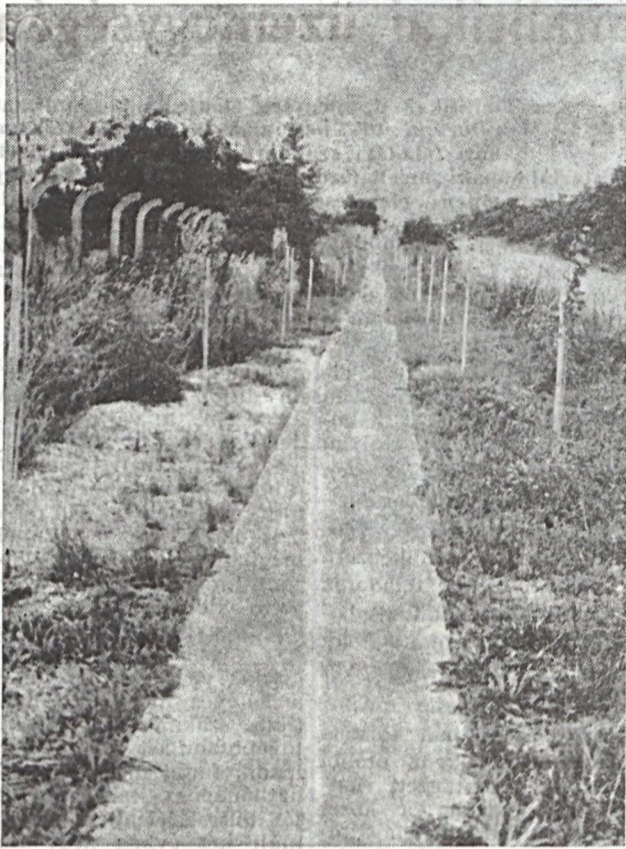
A nukleáris energiatermelés ciklusának környezetvédelmi problémái közül legnagyobb gondot a ciklus elején jelentkező uránérc-termelés és -feldolgozás során képződő, viszonylag alacsony aktivitású, de nagy tömegű és a ciklus végén jelentkező kis tömegű, de igen nagy aktivitású hulladékok kezelése jelenti.

Az uránérc-termelés kezdeti időszakában — éppen a hulladékok kis aktivitása miatt — sok országban nem fordítottak kellő figyelmet az iparágban képződő hulladékokra.

Példaként hozható az USA-ban a hetvenes évekig fennállt állapot, mely szerint az uránérc feldolgozás meddőjét zagyártózon való elhelyezés után „magára” hagyták. Miután az adott üzemben a termelés befejeződött, a meddő nagy részét a környék lakossága építési anyagként széthordta, s így egész lakónegyedek, utcák, iskolák épültek sugárzó anyagból. Mezőgazdasági műveléssel foglalkozók a finom meddőt — mikroelem tartalmánál fogva — műtrágyaként szórták szét a kertekben, termőföldeken, száraz vidéken a szelek szárnyán keltek útra a meddő, betérítve a környéket radioaktív anyaggal. Ennek a nem kellő előrelátásnak, felelőtlenségnek és gondatlanságnak az lett a következménye, hogy a hetvenes évek közepére az USA-ban speciális programot kellett kidolgozni a „magukra” hagyott hulladéktározók helyrehozására. A program végrehajtása során lebontják azon épületeket, utcákat, amelyek építésénél uránérc feldolgozási hulladékokat használtak fel. A program előreláthatólag 1 milliárd dollárba kerül, de ezzel a költséggel sem lehet összegyűjteni a felelőtlenül felhasznált hulladékok teljes mennyiségét.

Ha az említett amerikai példát összevetjük azokkal a szigorú előírásokkal és tényleges gyakorlattal, amely a mi vállalatunknál a termelési hulladékok kezelését illetően kialakult, minden kétséget kizáróan állíthatjuk, hogy urániparunkban a környezetvédelemre sokkal nagyobb gondot fordítottunk, mint a legtöbb fejlett nyugati országban. Ettől eltekintve is több olyan eredményünk van, amelyet a környezetvédelemmel összefüggésben célszerű megemlíteni.

Urániparunkban képződő hulladékok kezelése terén több, gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt jelentős megoldás

TISZTA KÖRNYEZETÜNKÉRT: A Szolgáltató üzem —Kövágószőlős közti járda mellé háromszáz darab facsemetét ültetett a Szolgáltató üzem föld alatti szállítási üzemegység KISZ-szervezete.

Komáromi István felvétele

születet és került alkalmazásra vállalatunknál. Látványosabb és külföldi szakemberek által is gyakran tanulmányozott eredmények tekintjük a gyenge minőségű ércek és radimetrikus osztályozási meddő izolált területen végzett perkolációs kilúgzását; ezzel a környezetnek az uránnal egyébként óhatatlanul bekövetkező lassú szennyezését akadályozzuk meg, ráadásul még jelentős gazdasági eredménnyel is jár ez a tevékenység. A bányavíz EDÜ-ben történő közvetlen felhasználása, és a volt I. üzem területén működő bányavíz tisztító állomás — amelynek üzemeltetésével több százezer köbméternyi ivóvíz kiváltása is lehetővé vált — fontos környezetvédelmi szerepet is betölt.

Nem radioaktív anyagok „csupán” a talajvizet könnyen szennyező, nagy sótartalmú oldatok által okozható környezetszennyeződés mértékét csökkentettük az utóbbi években a technológiai hulladékok ismételt felhasználására kidolgozott és az EDÜ-ben alkalmazott, világviszonylatban is új eljárásokkal.

Estétikai hatása mellett jelentős környezetvédelmi

szerepe is van a vállalatnál végzett több irányú rekvitívációs fásítási tevékenységnek.

A felsorolt eredmények mellett azonban vannak további feladataink is. Környezetvédelmi kutatásaink a jövőben tovább szélesednek. Az aktuális feladatokat a közelmúltban vállalatunk illetékes szakemberei a moszkvai Szervetlen-kémiai Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjének, V. V. Satalov elvtársának a bevonásával határozták meg. A több évre kialakított kutatási program végrehajtása — amely több mint húsz pontban foglalja össze a tennivalókat — hozzájárul a meglévő szennyvízforrások káros hatásának további mérsékléséhez, az újonnan induló tevékenység (pl.: föld alatti perkoláció) környezetvédelmi problémáinak időbeni feltárásához.

A gazdasági lehetőségeinkkel összhangban álló környezetvédelmi tevékenységünkönél változatlanul törekednünk kell — ahol ez lehetséges — közvetlen gazdasági eredmények elérésére is.

Dr. Csóvári Mihály

Személyi hírek

Nyugállományba került: Zsuresk József v. J. (II. sz. bányauzem), Marton József lakatos (III. sz. bányauzem), Juhász István robbantómester (III. sz. bányauzem), Szabó György anyaggyártási előadó (IV. sz. bányauzem), Kovács László aknász (IV. sz. bányauzem), Szreda Géza betanított munkás (IV. sz. bányauzem), Korszós Sándor lakatos (EDÜ), Bogdán György gépkezelő (EDÜ), Wirt Béla gépipró (Szolgáltató ü.), Csóka István segédmunkás (Kutató-fejlesztő ü.), Tóth Jánosné laboráns (Kutató-fejlesztő ü.), Farkas János

portás (Központ), Szilczky Ferencné gazdasági vezető (Központ), Varga Ignác segédmunkás (Központ), Schöber János röntgentermester (Központ).

Nyugállományba került dolgozóinknak ezúton is megköszönjük a vállalatnál végzett eredményes munkájukat, s nyugdíjas éveikhez jó egészséget, kellemes pihenést kívánunk.

Meghalt: Baranyi János v. J. (II. sz. bányauzem), Benkő József lakatos (III. sz. bányauzem), Ackermann Ármán kávékezelő (Ércdúsító üzem).

Bányásznap előzetes

Híven a korábbi évek hagyományaihoz, ezúttal is gazdag program, változatos szórakozási lehetőségek várják olvasóinkat a bányásznap rendezvényeken.

Augusztus 28—31 között rendezik a pogányi repülőtéren a Bányász Kupa meghívásos ejtőernyős versenyt. Az érdeklődők minden nap reggel 8-tól 19 óráig tekinthetik meg a bátor emberek látványos versengését.

Szeptember elsején és másodikon az MHSZ Ércbányász modellező bázisán az autómódellezők mérik össze tudásukat a Bányász Kupáért.

Ugyancsak szombaton és vasárnap gazdag program várja a Ho Si Minh-parkba látogatókat. Elsején délelőtt kispályás labdarúgó-villámturna lesz. Délután 15 órakor „Ezt fűtyölte egész Pest” címmel két és félórás szórakoztató műsort kínál a program. A műsorban fellép — többek között — Bessenyei Ferenc, Sárosi Katalin, Maros Gábor és természetesen Hacky Tamás.

Késő délután bizonyára sokan kilátogatnak a Pécsi MSC—Ú. Dózsa mérkőzésre. Előtte nemzetközi női labdarúgó-mérkőzés is lesz és különböző technikai bemutatókat tartanak. Másnap délelőtt a Ho Si Minh-parkban vidám, játékos sportvetélkedő lesz a gyerekeknek. Délután operett és musical slágereket hallgathatunk neves mű-

BÁNYÁSZNAP '84

PÉCS * BARANYA

vészek előadásában. Fellép, többek között, Galambos Erzsébet, Bessenyei Ferenc, Váradi Hédi és Balázs Péter is. Ezt követi a Pécsi Nemzeti Színház művészeinek egyórás vidám, zenés műsora, majd Solyom Kati és a Székiálto együttes szórakoztató közönséget. Bizonyára vidám perceket szerez majd az Atléta trió, élén Boncz Gézával.

Másodikon, vasárnap 9 órakor a Mecseki Szénbányv. Vállalat és a MÉV fúvószenekari adnak tiszteletet a Szechenyi téren, majd néptáncgyűttesek szórakoztatják a közönséget.

Nyolc órakor nyílik a Sétátéren a vásár, tíz órakor a Sajtó utca. A tér alsó szakaszán a Mecseki Kultúrpark gondoskodik elsősorban a gyerekek szó-

rakoztatásáról. Gyermekműsorok lesznek tíz órától a Barbakánnál is.

Délután 15 órakor a Szabadtéri Táncszínen kezdődik az a nagy gálaműsor, amelyben ismét látható az „Ezt fűtyölte egész Pest” című műsor, lesz magyaróráta blokk, operett és musical egyveleg, sok-sok vidámság. A monstre programot a Szovjet Délj Hadseregcsoporthoz tartozó művészegyüttesnek fellépése zárja.

Idén is lesz SZÜR a pécsiújhegyi kézilabda-stadionban. Az örökrangadó vasárnap este fél nyolckor kezdődik. Előtte vidám, zenés műsorokkal várják az odalátogatókat.

Szeptember másodikon a Nevelési Központban is lesznek szórakoztató programok. Délelőtt vetélkedők, és Táncháza, délután zenés műsorok. Közreműködik a Baranya Bigband és a Donor együttes.

A bányásznap rendezvénysorozat egyik érdekes színfoltja elsején, a Ho Si Minh-parkban tartandó tombola. Értékes nyeremények találhatók majd gazdára — dorozható televízió, sportszerek, ajándéktárgyak — azok között, akik az újságunkból kivágott szelvényt kitöltik és a színpad mellett elhelyezett urnába dobják.

BÁNYÁSZNAPI TOMBOLA

1984

Név:

Üzem:

Lakcím:

A kollektíva emberségével

A közelmúltban levél érkezett a IV. sz. bányauzembe, melyben egy nyugdíjas — az üzem volt dolgozója —, Lusek György azzal a kéréssel fordult az üzemvezetéshez, hogy segítsen rajta szorult helyzetében.

Lusek György még korábban az I-es üzemben dolgozott, mint akkumulátorkezelő. Onnan is ment nyugdíjba különböző betegségei miatt. Már nyugdíjas-ként, érszűkület miatt, az egyik lábát amputálni kellett és így nagyon megnehezedett a körülményei, hiszen mozgása — mankó-

val — erősen korlátozottá vált. Ekkor jutottak eszébe a volt kollégák, a régi munkahely, hogy talán ott tudnának készíteni egy speciális kocsit. Az üzemvezetés hozzájárult, s a gépészeti részleget bízta meg a kocsik elkészítésével. Pados Istvánnal, a munka irányítójával beszélgettünk, hogy hogyan is készült el a kocsik.

— Ha azt mondják nekünk, hogy állítsunk össze egy fűrókocsit, vagy egy rakodógépet, az nem gond, hiszen van hozzá anyagunk, alkatrészeink. Ez a kocsik már azért is gondot jelen-

tett, mert minden egyes darabját külön le kellett gyártani, apró, az üzemen nem található csapágakat, anyagokat kellett szerezni. Sőt, mivel egyedi a munka, Lusek György igénye szerint kellett eljárni. Mintánk sem volt hozzá. Végül is Albert Jenő technológus tervezte meg, mondhatom, nagyon ügyesen. A kocsik elkészítését — ami mintegy 180 munkaórát vett igénybe — a műhely szocialista brigádjai végezték. A munkában különösen az Auróra mozdonyserelő szocialista brigád tagjai jeleskedtek.

Weszl L.